

2019

TØNDER
KOMMUNE

**§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Harres 58, 6261 Bredebro**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	10
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	10
4) Lokalisering og landskab	11
5) Ammoniak	14
6) Lugt	16
7) Øvrige emissioner og gener	16
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	19
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	21
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:.....	21
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	21
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	22
VILKÅR	24
HØRINGER	30
KLAGEVEJLEDNING	31
BILAG	31

INDLEDNING

I/S Hegnsgaard har den 7. december 2018 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Harres 58, 6261 Bredebro.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 205814 – version 4) med tilhørende bilag.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse fra 2009. Der er i 2012, 2014 og 2016 lavet tillæg til miljøgodkendelsen. På ejendommen er der tilladelse til 375 malkekøer, 328 opdræt (0-24 mdr.), 183 tyrekalve (40-60 kg) samt 3 heste. Denne godkendelse bortfalder når der meddeles miljøgodkendelse efter § 16a.

Miljøgodkendelse § 16a – 2018

Der søges om miljøgodkendelse til et produktionsareal i staldene svarende til i alt 7.141 m², et overfladeareal på 3 gyllebeholdere på 2.191 m² og et overfladeareal på møddingsplads på 74 m². Der ønskes etableret en ny tilbygning til ungdyrstald på ca. 2.100 m², en ny kalvestald på ca. 400 m², en ny ensilagesilo på 600 m² plus forplads på ca. 400 m² samt en ny decentral gyllebeholder på 4.000 m³. Det er planen, at den eksisterende goldkostald, kviestalden under halvtag, kviestald i maskinhus og den gamle kalvestald tages ud af brug. Desuden søges om tilladelse til etablering af udsprinklingsanlæg.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler den 2. maj 2019 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Harres 58, 6261 Bredebro med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

3.118 m² produktionsareal spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til flexgruppe, alle kvæg.

1.706 m² produktionsareal dybstrøelse til flexgruppe, alle kvæg.

750 m² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude

1.537 m² produktionsareal fast drænet gulv med skraber og ajleafløb til flexgruppe, alle kvæg.

30 m² produktionsareal dybstrøelse til heste.

Gødningsareal

2.191 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

74 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Tilbygning (4) på 2.107 m² (ca. halvdelen sengestald med spalter (bagskyl og ringkanal) og halvdelen med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb).

Ny kalvestald (17) på 400 m² (dybstrøelse).

Ny 4.000 m³ decentral gyllebeholder (overfladeareal 1.009 m²) placeret på matr. 211, Harres, Brede.

Ny ensilagesilo på 600 m² og 400 m² forplads.

Dispensation fra afstandskrav

Afstandskrav ny gyllebeholder

Den nye gyllebeholder opføres ca. 1,1 km sydøst for ejendommen. Gyllebeholderen placeres på matrikel 211, Harres, Brede i en afstand af 15-20 meter fra skellet til nabomatriklen 133, Harres Ejerlav, Brede. Afstandskravet er 30 meter til skel. Da nabomatriklen er en skov og skelgrænsen udgøres af levende hegn og træer på naboens matrikel vurderer Tønder Kommune, at der kan dispenseres fra afstandskrav til skel fra ny gyllebeholder. Ejer af nabomatriklen er i partshøringsperioden blevet orienteret om dette forhold.

Dispensationen er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven.

Dispensation fra skovbyggelinie

Der er den 7. marts 2019 givet dispensation til placering af ny gyllebeholder inden for skovbyggelinien. Dispensationen er meddelt særskilt af Tønder Kommune.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 06-07-2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1467 af 06-12-2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 1076 af 28-08-2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ny overkørsel

Tønder Kommune, Plan & Byggeri har den 5. februar 2019 meddelt tilladelse til ny adgangsvej fra kommunevejen Harres til matr. 211, Harres, Brede hvor den nye gyllebeholder skal placeres. Tilladelsen er meddelt særskilt.

Godkendelsen bygger på ansøgning nr. 205814 indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Christence R. Andersen
Miljømedarbejder, Tønder Kommune

Kvalitetssikring:
Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder, Tønder Kommune

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

I/S Hegnsgaard
Ejendomsnr.: 5500000441
CVR: 28455291
CHR: 49538

2) Kontaktoplysninger:

I/S Hegnsgaard
Harres 58, 6261 Bredebro
Mobil: 30171819
E-mail: Bennedsen@harres58.dk

3) Ejer af ejendom:

Mogens og Nis P. Bennedsen

4) Rådgiver:

Lemvigegnens landboforening, Helle Kalkrup
Industrivej 53, 7620 Lemvig
Mobil: 96630568/21416682
E-mail: hek@lemvig-landbo.dk

5) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

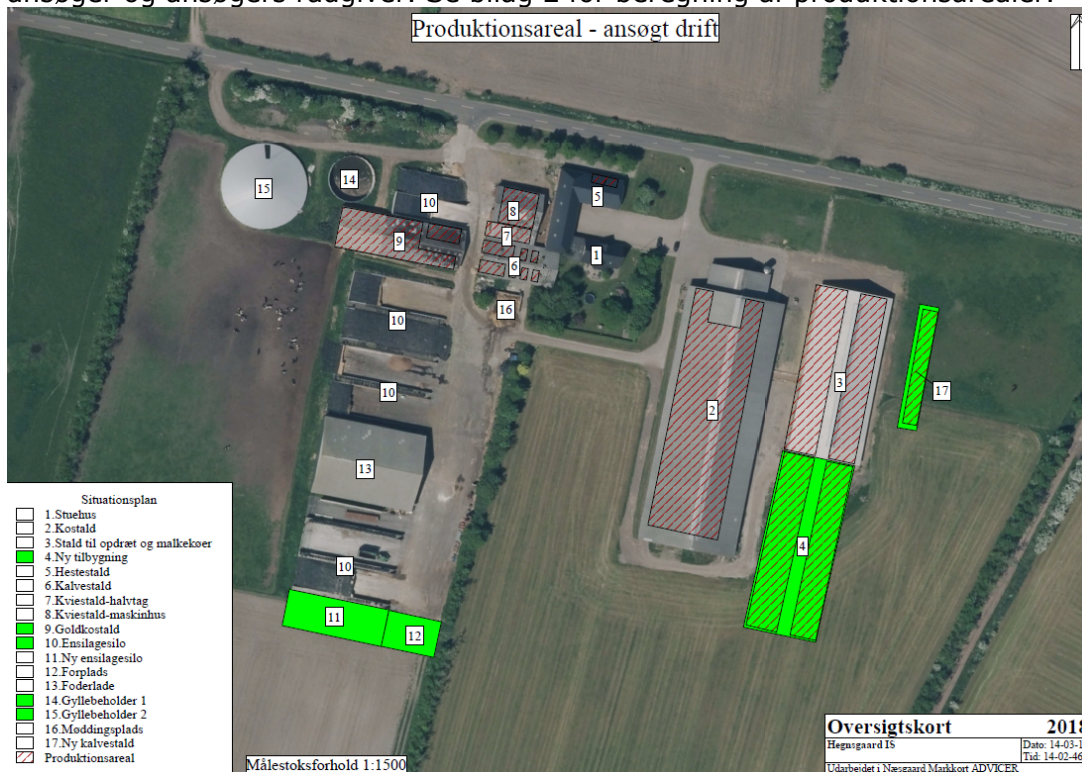
Ansøger driver ikke andre husdyrbrug. Der lejes en gyllebeholder på Randerup 5 på 2.500 m³.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stalde og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabeller. Produktionsarealerne er opmålt på plantegning og skitse af ansøger og ansøgers rådgiver. Se bilag 2 for beregning af produktionsarealer.

Figur 1: Placering af stalde og anlæg – ansøgt drift

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
2	Kostald	4.074	2.349 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe alle kvæg* 150 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
3	Stald til opdræt og malkekøer	2.011	793 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg 700 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb* til flexgruppe alle kvæg
4	Ny tilbygning	2107	837 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe alle kvæg 769 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe alle kvæg
5	Hestestald	183	30 m ² dybstrøelse til heste
6	Kalvestald	466	175 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
7	Kviestald halvtag	118	100 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
8	Kviestald maskinhus	280	200 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
9	Goldkostald	823	750 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
17	Ny kalvestald	400	288 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
Produktionsareal i alt: 7.141 m ² det er dog planen at tage stald 6-9 ud af drift når stald 4 og 17 er færdige			

Tabel 1 - Staldanlæg i ansøgt drift

*Nakkebomsareal ikke trukket fra i ansøgt drift

Figur 2: Placering af stalde og anlæg – nudrift

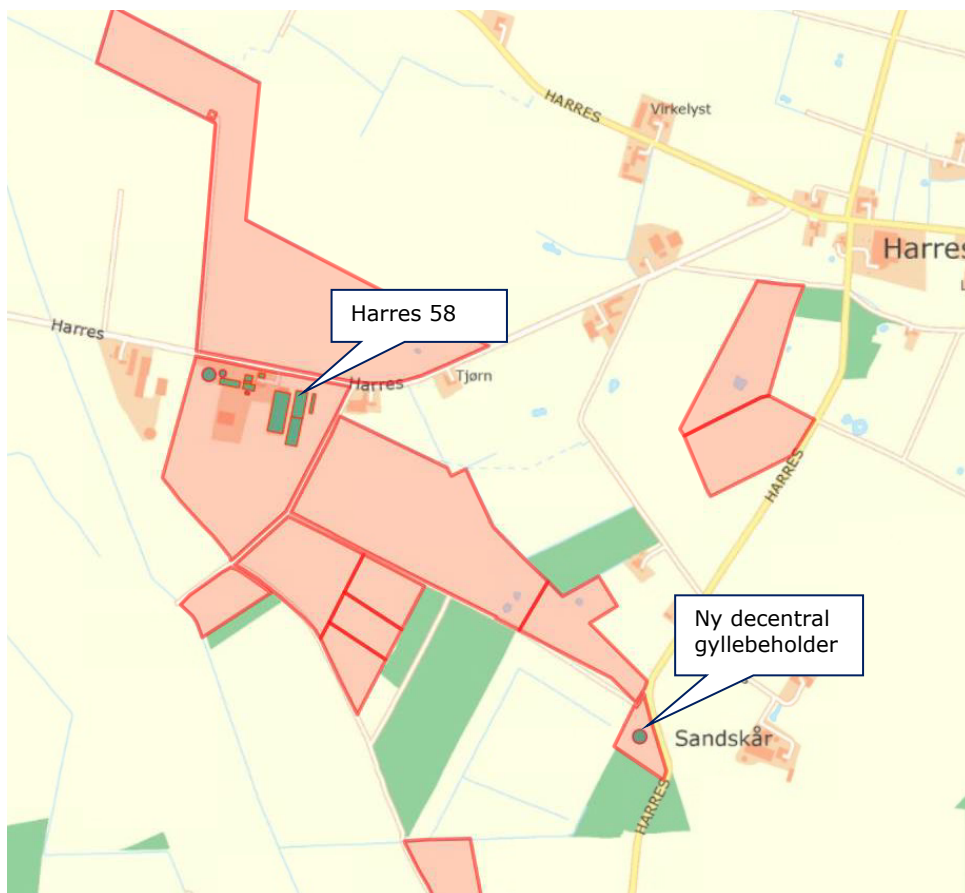
Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
2	Kostald	4.074	2.019 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude* 150 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
3	Stald til opdræt og malkekøer	2.011	793 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude 570 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude*
5	Hestestald	183	30 m ² dybstrøelse til heste
6	Kalvestald	466	175 m ² dybstrøelse til kalve under 6 mdr.
7	Kviestald halvtag	118	100 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
8	Kviestald maskinhus	280	200 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
9	Goldkostald	823	750 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
Produktionsareal i alt: 4.787 m ²			

Tabel 2 - Staldanlæg i nudrift

*Nakkebomsareal trukket fra i nudrift i stald 2 og 3

Gødningsopbevaring og -håndtering

På figur 3 er vist placering af ejendommen Harres 58 i forhold til den ønskede placering af gyllebeholder ca. 1,2 km sydøst for ejendommen.

Figur 3: Placering af ejendom og decentral gyllebeholder

Nr	Gødningsanlæg	Størrelse	Gødningsareal og gødningstype
14	Gyllebeholder (1992)	1.000 m ³	261 m ² flydende husdyrgødning
15	Gyllebeholder (2004)	3.500 m ³	921 m ² flydende husdyrgødning
16	Møddingsplads	74 m ²	74 m ² fast gødning
18	Ny decentral gyllebeholder med teltoverdækning	4.000 m ³	1.009 m ² flydende husdyrgødning

Tabel 3 - Gødningsanlæg i ansøgt drift

Ansøger oplyser:

Den nye gyllebeholder bygges i samme materialer som de eksisterende gyllebeholdere, grå betonelementer, og den etableres med grå teltoverdækning. Den ønskes placeret som en fjerntank, der ligger i nær tilknytning til udspretningsarealerne. Gyllebeholderen skal primært benyttes til biogasgylle. Der er valgt en placering på Harres, som gør det nemt at aflevere biogasgyllen fra biogasanlægget. Derudover bliver transportvejene, når gyllen skal udbringes, mere rationelle i forhold til at placere gyllebeholderen på adressen Harres 58. Placeringen vil mindske generne ved transport af gylle på offentlig veje betydeligt, når gyllen skal udbringes idet omkring 50 % af ejendommens udbringningsarealer ligger nærmere den ønskede placering end adressen Harres 58. Der vil blive taget hensyn til naboer, da der etableres afskærmende beplantning rundt om gyllebeholderen.

Når hele projektet er gennemført, vil der være behov for ekstra gyllekapacitet. Derfor ansøges om en ny gyllebeholder med overdækning. Al gylle afsættes til biogas, og kommer retur som biogasgylle. Gylleproduktion inkl. spildevand og nedbør vil være ca. 15.614 m³. Gylleproduktionen er estimeret ud fra den forventede dyreproduktion, der er plads til på det ansøgte produktionsareal. Det giver et opbevaringskrav på 11.710 m³. Oplyst opbevaringskapacitet er 12.050 m³, hvilket svarer til ca. 9 mdr.

Der er beregnet en årlig produktion af ca. 1.928 m³ dybstrøelse, hvoraf ca. 30 % vil blive afsat til biogasanlæg. Resten udbringes direkte eller opbevares på møddingsplads eller i markstakke.

Tønder Kommune vurderer:

Den decentrale gyllebeholder placeres på matrikel 211 Harres, Brede. Gyllebeholderen placeres 15-20 meter fra skel mod syd. Til dette er der givet dispensation, se side 3. Gyllebeholderen overholder de øvrige afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven. På figur 3 ses en grøft markeret ca. 70 m fra den nye gyllebeholder. Ved besigtigelse af grøften den 15. januar 2019 vurderes det, at grøften ikke er regelmæssigt vandførende. Der er således ikke behov for at stille vilkår om gyllealarm og vilkår til etablering af en beholderbarriere (jordvold). Af hensyn til det omgivende landskab, stilles der vilkår om beplantning omkring gyllebeholderen. Beplantningens udstrækning ses på figur 5.

Tønder Kommunes vejmyndighed har den 5. februar 2019 af givet tilladelse til at etablere en ny adgangsvej/indkørsel til arealet hvor den nye gyllebeholder skal placeres. Tilladelsen til etablering af ny adgang fra kommunevejen Harres til matr.nr.211 Harres, Brede er givet til at adgangen skal placeres midt på den ca. 200 m lange lige vejstrækning.

Tønder Kommune, Plan & Byggeri begrundet dette med, at der på den nævnte placering er gode oversigtsforhold mod nordvest og mod sydøst ved udkørsel til kommunevejen fra matr.nr. 211.

For at minimere risikoen for overfladeafstrømning og uheld med gylle stilles der desuden vilkår til opsyn med pumpning til gyllebeholdere.

Vi vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Kapacitetsopgørelse

Kapacitetsberegning, gylle:

Afledning	(m³/år)	Kapacitet	(m³)
Møddingspladsvand og spildevand fra rengøring	ca. 2.775 m ³	Gyllebeholder 2	3.500
Gylle (290 køer+opdræt)	ca. 11.660 m ³	Gyllebeholder 3 (ny)	4.000
		Gyllebeholder 4 (Randerup 5)	2.500
		Kanaler	1.050
I alt	14.435 m ³		11.050
Dvs. der afledes i alt 1.202 m ³ pr. måned til gyllebeholder, opbevaringskapaciteten er derfor 9,2 måneder.			

Tabel 4: Kapacitet

Der er regnet med følgende møddingspladsvand og spildevand til gyllebeholdere:

Fra møddingsplads:	74 m ² x 0,7	= 52 m ³
Vandforbrug til rengøring:	410 køer x 3,85 m ³	= 1.579 m ³
	406 kvier x 0,35 m ³	= 142 m ³
Vandspild i alt:		= 500 m ³
		= 2.273 m ³

Der er således 9,2 måneders opbevaringskapacitet.

Regnvand og spildevand fra overfladearealer på ensilagepladser ledes til gyllebeholder 1 (1.000 m³) hvorfra det udsprinkles.

1 ny silo á 15 x 40	= 600 m ²
6 siloer á 12 x 40	= 2.880 m ²
1 silo á 7 x 40	= 280 m ²
2 siloer 9 x 28	= 504 m ²
I alt siloareal	= 4.264 m ²

Dvs. der afledes 4.264 m² x 0,7 m (nedbør) = 2.984 m³ fra ensilagepladserne.

I gyllebeholder 1 er der 3 måneders kapacitet til opbevaring af 3.950 m³ regnvand/spildevand. Dette er tilstrækkeligt idet ensilagesaft må udsprinkles i perioden 1. februar til 15. november og restvand på udsprinkles hele året.

Ansøger oplyser at han i forbindelse med etablering af den nye ensilageplads mod syd vil lave en opsamlingsstank til overfladevand fra de 3 sydligste ensilagepladser. Herfra kan vandet udsprinkles.

Kørearealer foran siloerne er ikke medregnet i kapacitetsberegningen. Vandet herfra ledes ud på jorden.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

I det eksisterende staldsystem ønskes eksisterende goldkostald, kviestalden under halvtag, kviestald i maskinhus den gamle kalvestald taget ud af brug. Den nye tilbygning bygges i forlængelse af eksisterende stald til opdræt og køer og i samme materialer som de eksisterende staldbygninger. Gråt eternit-tag, vægge i beton og stålplader i siderne og i gavlen og gardiner i siderne. Stalden indrettes med sengebåse. Gulvet vil i siderne mod øst og vest blive indrettet med gulvtypen spalter med bagskyl eller ringkanal. Gulvtypen vil på begge sider af foderbordet være fast drænet gulv med skraber og ajle afløb. Den nye kalvestald bygges med halvtag, lukket mod øst og åben mod vest mod de øvrige stalde. Den vil bestå af 12 bokse med en størrelse på 6 x 4 m². boksene indrettes med dybstrøelse.

Den nye ensilagesilo bygges i samme materialer som de eksisterende ensilagesiloer i grå betonelementer. Der etableres afløb fra de tre sydligste ensilagesiloer til opsamlingsbeholder hvorfra overfladevand udsprinkles.

Tønder Kommune vurderer:

Med ansøgers beskrivelse samt redegørelse for produktionsarealer vurderer Tønder kommune, at der er redegjort for de bygningsmæssige ændringer og nye bygningers placering. Der er stillet vilkår til staldenes placering og indretning samt vilkår til afløb og udsprinkling af ensilagesaft. Ansøger har desuden oplyst, at det er planen at tage stald 6-9 ud af drift. Dette vil først ske når ny kalvestald og tilbygning til ungdyrstalden står færdig. Da staldene uden problemer er medtaget i ansøgt drift stilles ikke vilkår til at sløjfe stald 6-9.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

Ingen sammenhæng med andre husdyrbrug ud over, at der lejes en gyllebeholder på Randerup 5.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Ejendommen ligger generelt i god afstand til bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, grundvandsinteresser samt nærmeste kommune- eller lokalplanlagte område. Alle afstande er overholdt undtagen for gyllebeholderens afstand til skovbyggelinjen. Derfor søges dispensation til placering af gyllebeholder indenfor skovbyggelinjen.

Tønder Kommune vurderer:

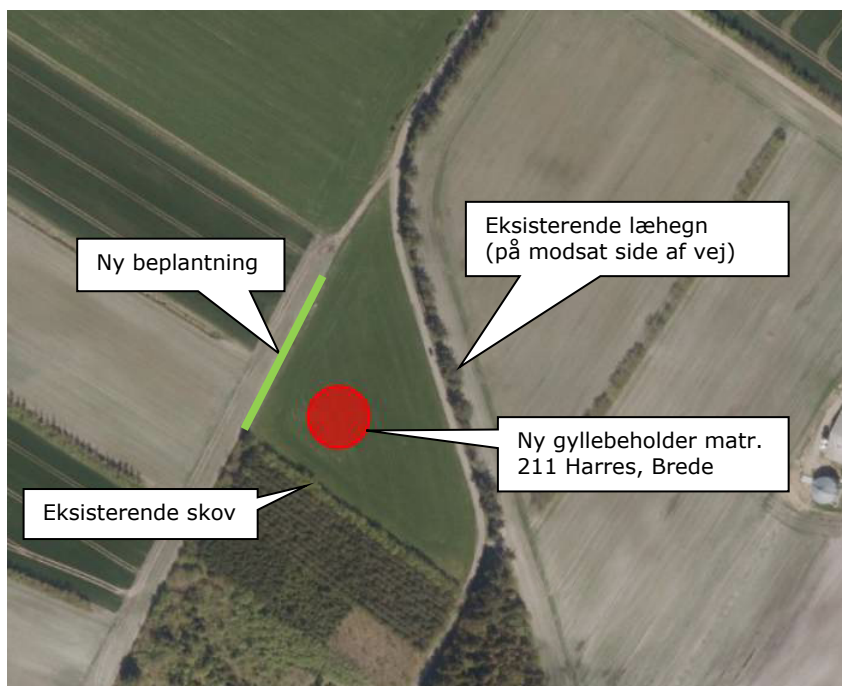
Husdyrbruget ligger i et fladt og delvist åbent landskab med spredt landbrugsbebyggelse. Hovedparten af ejendommen på Harres 58 ligger i et uforstyrret landskab, se figur 4. Dette gælder også placeringen af den nye gyllebeholder.

Figur 4: Landskabsudpegninger

For uforstyrrede landskaber gælder, at det er vigtigt at undgå nye forstyrrende anlæg, herunder større veje, højspændingsanlæg, vindmøller mv. eller at give anlæggene den bedst mulige placering i forhold til værdierne i landskabet. Som hovedregel vil der stadig kunne opføres erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri.

Den nye gyllebeholder placeres for sig selv i det åbne land. Begrundelsen for placeringen er, at tanken skal bruges til at modtage biogasgylle hvorfra gyllen køres til omliggende marker. Gyllebeholderen placeres op ad eksisterende skov og bliver ikke synlig fra syd, øst eller nord dels på grund af skoven og dels på grund af eksisterende læhegn langs den modsatte side af vejen. Der stilles vilkår om at etablere afskærmende beplantning i en udstrækning som vist på figur 5. Af hensyn til oversigtsforholdene stilles der ikke vilkår om beplantning ud mod vejen langs østligt skel.

Figur 5: Eksisterende og ny beplantning ved ny gyllebeholder

Lokalisering

Der må ifølge husdyrlovens § 6 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand til naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Harres 58 Afstand/retning	Ny gyllebeholder Afstand/retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Bredebro).	50 m	ca. 3,5 km (Ø)	ca. 3,5 km (NØ)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Skast).	50 m	ca. 2,5 km (V)	ca. 3,7 km (NV)
Nærmeste nabobeboelse er Harres 44 og Harres 45	50 m	ca. 900 m (SØ)	ca. 300 m (N)

Tabel 5: Afstand til naboer og byzone mv.

Afstandskravene i § 6 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 7 ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor følgende afstandskrav til særlig ammoniakfølsom natur:

Afstand til ammoniakfølsomme naturtyper	Afstandskrav	Harres 58 Afstand/retning	Ny gyllebeholder Afstand/retning
Kategori 1 (Inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 5,8 km (SØ)	ca. 4,8 km (SØ)
Kategori 2 (Uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 1,3 km (Ø)	ca. 900 m (NØ)

Tabel 6: Afstand til kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i § 7 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 8 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Harres 58 Afstand/retning	Ny gyllebeholder Afstand/retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m	230 m (NØ)	45 m (NV)
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m	4 km (Ø)	3,5 km (NØ)
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m	295 m (NV)	333 m (Ø)
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	32 m (N)	40 m (Ø)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	2,2 km (NØ)	1,9 km (NØ)
Beboelse på samme ejendom	15 m	97 m (NV)	-
Naboskel	30 m	32 m (N)	15-20 m

Tabel 7: Afstande jf. §8.

Afstanden fra ny gyllebeholder til naboskel mod syd (matr. nr. 133 Harres, Brede) bliver ca. 15-20 meter. Der skal derfor gives dispensation til placering af gyllebeholderen da den ikke overholder kravet som er 30 m til naboskel. Ejer af nabomatriklen (matr. 133 Harres, Brede) er den 4. februar telefonisk orienteret om dette og har ikke noget imod placeringen. I forbindelse med partshøringen har denne desuden modtaget et helt eksemplar af udkast til miljøgodkendelsen.

De øvrige afstandskrav i § 8 er overholdt.

Landskab

Ansøger oplyser:

Den nye kalvestald kommer til at ligge ca. 10-15 m fra den eksisterende stald 3 og parallelt med denne. Kalvestalden bygges med halvtag, lukket mod øst og åben mod vest mod de øvrige stalde. Både den nye kalvestald og forlængelsen af stald 3 placeres i tilknytning til eksisterende bygninger på Harres 58.

Byggematerialer bliver i neutrale, afdæmpede farver og ikke reflekterende materiale, der svarer til farverne på de eksisterende anlæg.

Det synsmæssige indtryk fra vejen vil derfor ikke blive ændret væsentligt.

Placeringen af de nye stalde er bl.a. valgt ud fra et ønske om at sikre god logistik. Der er et læhegn øst for stalden, som virker afskærmende.

Den nye ensilagesilo placeres parallelt med de eksisterende plansiloer mod syd. Det synsmæssige indtryk af anlægget vil derfor ikke ændres væsentligt.

Tønder Kommune vurderer:

Husdyrbruget ligger i et relativt fladt og intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug.

Bebyggelsen uden for landsbyerne er begrænset og ligger generelt langs vejene og er typisk omgivet af bevoksning/hegn på mere end én side. Landskabet rummer desuden enkelte andre tekniske anlæg, især vindmøller.

Området er desuden kendetegnet af mange høje spredte hegn langs markskel og af små bevoksninger og skove.

Tønder Kommune har undersøgt om nye eller ændrede bygninger ligger indenfor relevante udpegninger, afstandskrav, fredninger m.v. i kommuneplanen, naturbeskyttelsesloven, planloven, museumsloven eller skovloven.

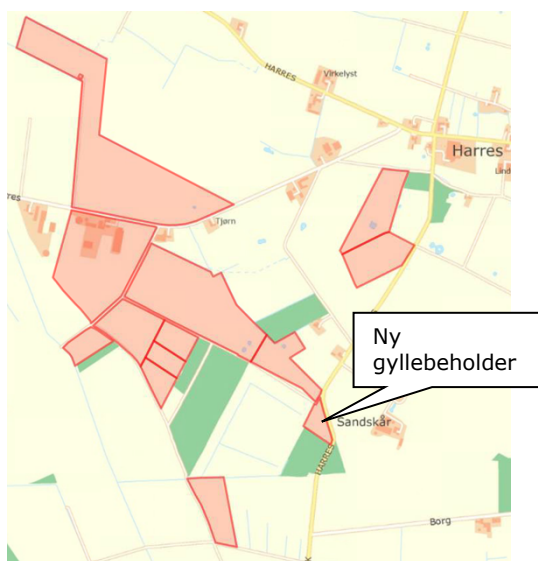
Husdyrbruget på Harres 58 ligger i et fladt og delvist åbent landskab med spredt landbrugsbebyggelse. De nuværende og projekterede anlæg ligger hverken i kystnærhedszone, værdifulde landskaber, værdifulde kyst-landskaber, kirkelandskaber eller i skovrejsningsområder. Anlæggene ligger heller ikke i værdifulde kulturmiljøer, bevaringsværdige landsbyer eller i kulturlandskaber. Staldanlægget på Harres 58 samt den nye gyllebeholder på matr. nr. 211 Harres, Brede ligger inden for uforstyrrede landskaber. Desuden ligger den nye gyllebeholder inden for en skovbyggelinie.

For uforstyrrede landskaber gælder, at det er vigtigt at undgå nye forstyrrende anlæg, herunder større veje, højspændingsanlæg, vindmøller mv. eller at give anlæggene den bedst mulige placering i forhold til værdierne i landskabet. Som hovedregel vil der stadig kunne opføres erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri.

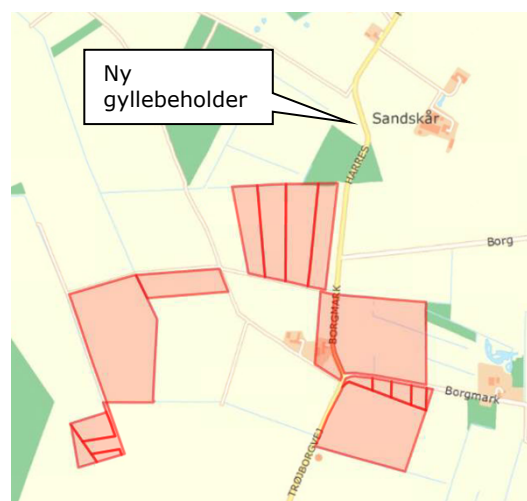
De nye stalde og ensilagesiloen på Harres 58 placeres i tilknytning til eksisterende bygninger. Byggematerialer bliver i neutrale, afdæmpede farver og ikke reflekterende materiale, der svarer til farverne på de eksisterende anlæg. Der stilles fastholdende vilkår om udformningen af det ny byggeri.

Den nye gyllebeholder på matr. nr. 211 Harres, Brede ligger inden for en skovbyggelinje (§ 17 NBL). Der er den 7. marts 2019 givet dispensation til placering af gyllebeholderen inden for skovbyggelinien. Dispensationen er givet særskilt.

Da den nye gyllebeholder vil komme til at ligge inden for et område der er udpeget som uforstyrrede landskaber vurderes det, at der skal stilles vilkår til etablering af beplantning, se figur 5. Det vurderes i øvrigt, at gyllebeholderen er erhvervsmæssigt nødvendig for landbrugsdriften af hensyn til kapaciteten. Placeringen på matr. 211 Harres, Brede er valgt af hensyn til logistikken i forbindelse med markdriften særligt i forbindelse med de ca. 50 ha forpagtede arealer syd herfor, se figur 6 og 7.

Figur 6: Egne arealer (Mogens Bennedsen)

Figur 7: Forpagtede arealer (John Konstmann)

Ansøger har oplyst, at gyllebeholderen skal overdækkes med teltdug. Hvis gyllebeholderen har en højde over terræn på ca. 4 m bliver den samlede højde inklusiv teltoverdækning ca. 8,5-9 m over terræn. Gyllebeholderen vil derfor ligge i læ af den eksisterende skov mod syd. Tønder Kommune vurderer, at teltoverdækningen vil blive mindst synlig hvis der vælges farven grå antracit hvilket er en af standardfarverne på teltoverdækninger.

Med de stillede vilkår om beplantning vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det ny byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 6 km sydøst for.
Beregningsen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

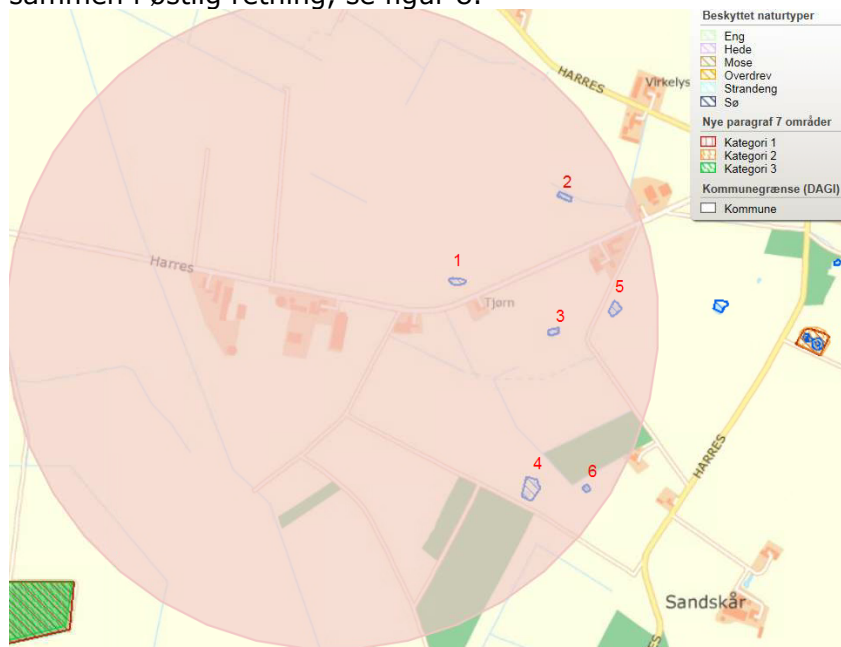
Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,35 km øst for ejendommen.
Beregningsen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,3 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 1 km mod sydvest.
Beregningsen viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger en del søer omkring husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Inden for en radius af 1.000 meter ligger der 6 små søer, alle sammen i østlig retning, se figur 8.

Figur 8: §3 beskyttede søer inden for 1.000 m af ejendommen Harres 58

Merdeposition er beregnet til maksimalt 1,6 kg N/ha/år i den sø der ligger nærmest husdyrbruget (sø nr. 1) ca. 265 m nordvest for ejendommens stalde. Merdepositionen er beregnet i forhold til lovlig drift for 8 år siden.

I et besigtigelsesnotat fra 2011 er vandhullet vurderet til at være en næringsrig sø. Vandhullet modtager en del kvælstof fra markdriften på den omkringliggende mark og er tydeligt næringsbelastet. En merdeposition på 1,6 kg/ha/år vurderes ikke at have nogen negativ påvirkning på vandhullet, da det ikke er kvælstofbegrænset.

I de øvrige 5 søer er merdepositionen beregnet til under 1,0 kg N/ha/år så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i søerne

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Harres 44	0	NY	174,4	174,4	988,4	Ja
 Harres 33	0	NY	574	574	1827,3	Ja
 Bredebro, Brede	0	NY	785,7	785,7	4204,1	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 646 m

Tabel 8: Lugtberegning ansøgning nr. 205814

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse og ensilage i markstak inden for 100 m fra beboelser.

Under forudsætning af, at vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser:

Der sker ingen ændringer i forhold til støjgener.

De væsentligste støjklender på ejendommen er: Støj fra transportere til og fra husdyrbruget, støj fra blanding af foder, støj fra vacuumpumpe ved malkning samt støj fra kornvalsning.

Kornvalsen er placeret i råvarelager. Der vales korn hver anden dag ca. én time i dagtimerne.

Der blandes foder hver dag ca. 2-3 timer. Malkeanlægget er i drift ca. 7-8 timer dagligt. Vacuum-pumpen som benyttes ved drift af malkeanlægget er støjsvag.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkilderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Tønder Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Der sker ingen ændringer i forhold til støvgener.

Den største kilde til støvgenerne er interne transportere, håndtering af foder og halm.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal. Vi vurderer, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Der sker ingen ændringer i forhold til fluer og skadedyr.

Der bliver på ejendommen foretaget en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer. Opbevaring af foder sker på sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Husdyrbruget får desuden regelmæssigt besøg af kommunens skadedyrsbekæmper af rotter samt har indgået aftale om privat rottesikring.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Mht. transportere til og fra ejendommen sker der kun en mindre stigning i forhold til gældende miljøgodkendelse. Antallet af transportere ved kørsel under ensilering og med gylle og dybstrøelse vil stige grundet den større produktion på ejendommen. Det samlede antal af tunge transportere er beregnet til ca. 1989 stk.

God landmandspraksis er, at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Art	Antal transporter	
	Nudrift	Ansøgt drift
Foder – herunder ensilering	440	480
Diesel/Fyringsolie	30	30
Afhentning døde dyr	30	30
Gyllekørsel	355	388
Udkørsel dybstrøelse	91	128
Transport af gylle til biogasanlæg	310	400
Mælketransporter	183	183
Ind-/udlevering dyr	50	50
Kørsel med markmaskiner	300	300
I alt	1.789	1989

Tabel 9: Antal transporter til og fra ejendommen

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen har taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, men at transporterne kan medføre gener for naboer samt tilsmudsning af veje. Det forventes, at ansøger udviser godt landmandsskab og at vejene rengøres/fejdes efter endt markarbejde.

Lys*Ansøger oplyser:*

Der er opsat orienteringslys på den nordlige gavl af kostalden. På den nordlige gavl af ungdyrstalden er der opsat lys (projektør) med timer. Lyset er slukket fra kl. 19-04 og igen fra kl. 9-15.

Tønder Kommune vurderer:

Udendørs belysning vurderes ikke at genere, da der udelukkende er opsat Orienteringslys samt belysning med timer og som kun oplyser det nærmeste område.

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld*Ansøger oplyser:*

I tilfælde af gylleudslip, strømsvigt, olieudslip og kemikalieudslip er håndtering beskrevet i ejendommens beredskabsplan.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier. Der stilles vilkår om, at der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsnings og oprydning efter eventuelle uheld. Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøger oplyser:

Maskinstation er hyret til at forestå sprøjtning af marker. Der opbevares således ingen sprøjtemidler på ejendommen ligesom marksprøjte rengøres ved maskinstation.

Tønder Kommune vurderer:

Der findes ingen pesticider eller sprøjteudstyr på ejendommen og der stilles kun vilkår i tilfælde af eventuel opbevaring og håndtering af kemikalier. Ansøger oplyser, at der ikke opbevares andet end vaske- og desinfektionsmidler til brug i malkestald samt en smule ukrudtsmiddel til privat brug.

Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Der forventes ingen ændringer i forbruget af dieselolie. Spildolie opbevares i 200 liters tromler og bortskaffes til godkendt modtager. Kølervæske, sprinklervæske opbevares i 10 liters dunke. Dunkene bortskaffes efter endt brug via erhvervsaffaldsordningen. Der anvendes ca. 40.000 liter dieselolie årligt. Dieselolie opbevares i tre tanke, som står i maskinhuset på fast bund. Den ene tank er ny og tankattest vil snarest blive indsendt til Tønder Kommune.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i høj grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkeme-kanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Foder

Ansøger oplyser:

Der sker ikke de store ændringer i produktion af foder og indkøb af tilskudsfo-der, da det kun bliver en mindre udvidelse af produktionen, som er tillægget til miljøgodkendelse i 2016. Grovfoderet opbevares i ensilagesiloer, og der ansøges om etablering af ny ensilagesilo for at have kapacitet nok. Tilskudsfo-der opbevares i fodersilo og foderlade.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har ikke bemærkninger til foderforbruget og opbevaring heraf.

Spildevand

Ansøger oplyser:

Der udledes ikke spildevand fra staldene til vandmiljøet. Spildevand fra produktionen udgøres af vaskevand fra rengøring af stalde og vandspild i alt ca. 2.300 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Overfladevand fra plansiloer og de befæstede arealer omkring plansiloerne løber til den lille gyllebeholder og udsprinkles på omkringliggende marker. Overfladevand fra de 3 sydligste plansiloer (inklusive den nye plansilo) løber til opsamlingsbeholder hvorfra det kan udsprinkles. Overfladevand fra tage og øvrige arealer ledes til drænledning

og videre herfra til grøft. Der er på ejendommen givet en tilladelse til udledning af overfladevand.

Tønder Kommune vurderer:

Der er indsendt en overordnet afløbsplan for ejendommen og der er stillet vilkår til udsprinkling.

Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Affald

Ansøger oplyser:

Alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter regulativ for erhvervsaffald i Tønder Kommune. Ejendommen er tilknyttet en erhvervsaffaldsordning. Affald opbevares i 6 m³ container, som afhentes af Marius Pedersen A/S ca. en gang om måneden.

Døde dyr placeres under kadaverkappe eller dækkes af presenning og afhentes af DAKA efter aftale.

Tønder Kommune vurderer:

Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

Der forventes ingen ændringer i forbruget af dieselolie. Der anvendes ca. 40.000 liter dieselolie årligt.

Forbruget af elektricitet forventes at stige en smule fra ca. 170.000 kWh til ca. 185.000 kWh. I den nye tilbygning vil lyset være udstyret med lyssensorer, så det slukker automatisk. Lyset er slukket om natten.

Harres 58 er et kvægbrug, derfor vil der ikke være nogen ventilatorer til styring af temperatur og klima. Der anvendes alene naturlig ventilation i alle stalde, hvilket er energibesparende. Desuden genindvindes varme fra mælkekøleren, der sammen med jordvarme bruges til opvarmning af varmt vand og stuehus.

Tønder Kommune vurderer:

Der er foretaget en screening af elforbruget ud fra nøgletal fra EnergiMidt A/S. Som udgangspunkt er der et besparelspotentiale på malkekvægsbesætninger hvis elforbruget er over 700-800 kWh pr. årsko. Det forventede elforbrug på husdyrbruget Harres 58 er i ansøgt drift ca. 450 kWh pr årsko og Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke skal kræves et egentligt energitjek.

Der er stillet vilkår om at anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Forbrug af vand til drikkevand og vaskevand forventes at stige fra ca. 15.000 m³ til ca. 17.000 m³. Ansøger vil ved vedligehold og reovering af drikkekopper og vandkar have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild, og det vil også blive valgt i den nye tilbygning.

Tønder Kommune vurderer:

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er vandforbruget pr. ko af stor race ca. 33 m³ og pr. opdræt ca. 5,7 m³.

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til køerne. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at der skal føres driftsjournal over vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at den faktiske ammoniakemission i ansøgt drift er 7.582 kg NH₃-N/år og BAT-kravet er 7.760 NH₃-N/år.

Vejledende BAT-krav er således overholdt med 178 NH₃-N/år.

I den nye tilbygning etableres en kombination af fast drænet gulv med skraber og ajlefløb og sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). For at overholde BAT etableres overdækning af den nye gyllebeholder. Der stilles vilkår om, at der hver dag foretages skrabbinger hver anden time på de faste drænedede gulve i stald 3 og 4. I afsnittet med dybstrøelse i den eksisterende stald 3 er der langs foderbordet etableret lang ædeplads med fast gulv.

Ansøger oplyser at det faste gulv skrubes manuelt 2 gange dagligt. Manuel skrabbning sker for at skåne eventuelle nyfødte kalve.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 7.760 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 7.582 kg N/år.

Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt.

Der er benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau, tiltagene er fastholdt med vilkår:

- Fast overdækning på 2 stk. gyllebeholdere
- Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb i del af ny stald 4 samt del af eksisterende stald 3.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

In- og outputs fra landbrugsproduktionen indgår i et globalt marked. Fra det enkelte landbrug forventes ingen påvirkning, der i sig selv med den ansøgte produktion vil have grænseoverskridende virkninger.

Tønder Kommune vurderer:

Da ejendommen ligeledes ligger ca. 17 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Nedenfor har vi indsat ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten. Hele miljøkonsekvensrapporten ses på bilag 5.

Ikke teknisk resume

I/S Hegnsgaard driver en kvægejendom med mælkeproduktion på Harres 58, Bredebro. På ejendommen er der køer, kvier og kalve. I/S Hegnsgaard har arbejdet med udvidelse af husdyrbruget igennem flere år, hvor der er bygget ny stald, tilbygning til goldkostald, ensilagesiloer og sket ændringer i eksisterende stalde. Nu ønskes at få alle kvier og kalve opstaldet i ny tidssvarende stalde og en mindre udvidelse af produktionen, og det betyder, at der skal bygges en ny staldbygning i forlængelse af eksisterende stald til opdræt og køer, ny kalvestald samt etablering af en ny gyllebeholder og ny ensilagesilo. De ønskede ændringer af dyrehold og bygninger betyder, at der skal søges en ny miljøgodkendelse.

Med udvidelsen af husdyrbruget vil der ske en forøget påvirkning af omgivelserne, men alle ændringerne og påvirkningerne vurderes at være acceptable. Der er afstand til naboer, som kan påvirkes med lugt. Der er afstand til natur, som kan være følsom i forhold til ammoniak. De nye bygninger vil ligne de eksisterende og dermed ikke have nogen væsentlig betydning for landskabet. Der vurderes ikke at være andre væsentlige påvirkninger af miljøet. Det vurderes, at I/S Hegnsgaards forslag til placering og indretning af de nye bygninger er hensigtsmæssige, og at der er taget de nødvendige hensyn til omgivelserne og miljøet.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Dispensation fra skovbyggelinie

Der er den 7. marts 2019 givet dispensation til placering af ny gyllebeholder på matr. nr. 211 Harres, Brede inden for skovbyggelinien. Dispensationen er meddelt særskilt af Tønder Kommune.

Ny overkørsel

Tønder Kommune har den 5. februar 2019 meddelt tilladelse til ny adgangsvej fra kommunevejen Harres til matr. 211, Harres, Brede hvor den nye gyllebeholder skal placeres. Tilladelsen er meddelt særskilt.

Habitatvurdering

Nærmeste natura 2000-område er fuglebeskyttelsesområde nr. 69 Kogsbøl og Skast Mose ca. 740 m syd for husdyrbruget.

Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,2 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er ligger ca. 740 mod syd. Det vurderes, på grund af afstanden, at projektet på Harres 58 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

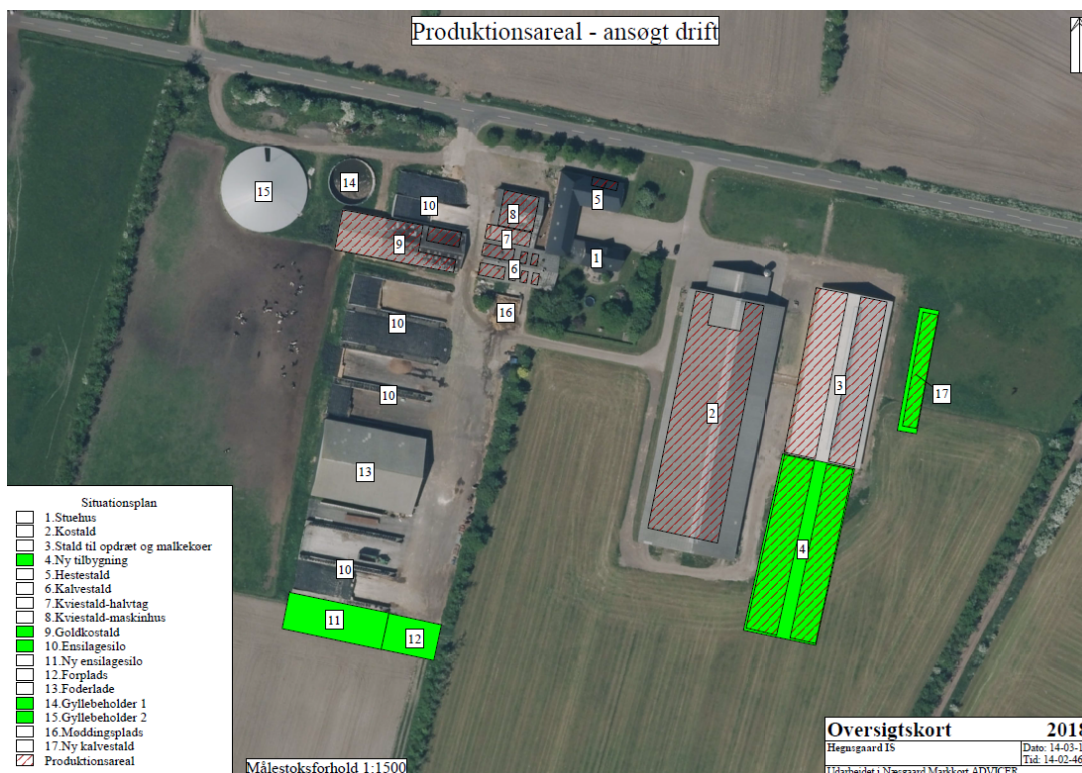
Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i tabel 10 og vist på figur 9:

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
2	Kostald	4.074	2.349 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe alle kvæg* 150 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
3	Stald til opdræt og malkekøer	2.011	793 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg 700 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb*til flexgruppe alle kvæg
4	Ny tilbygning	2107	837 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb til flexgruppe alle kvæg 769 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe alle kvæg
5	Hestestald	183	30 m ² dybstrøelse til heste
6	Kalvestald	466	175 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
7	Kviestald halvtag	118	100 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
8	Kviestald maskinhus	280	200 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
9	Goldkostald	823	750 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude
17	Ny kalvestald	400	288 m ² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg
Produktionsareal i alt: 7.141 m ² det er dog planen at tage stald 6-9 ud af drift når stald 4 og 17 er færdige			
*Nakkebomsareal ikke trukket fra i ansøgt drift			

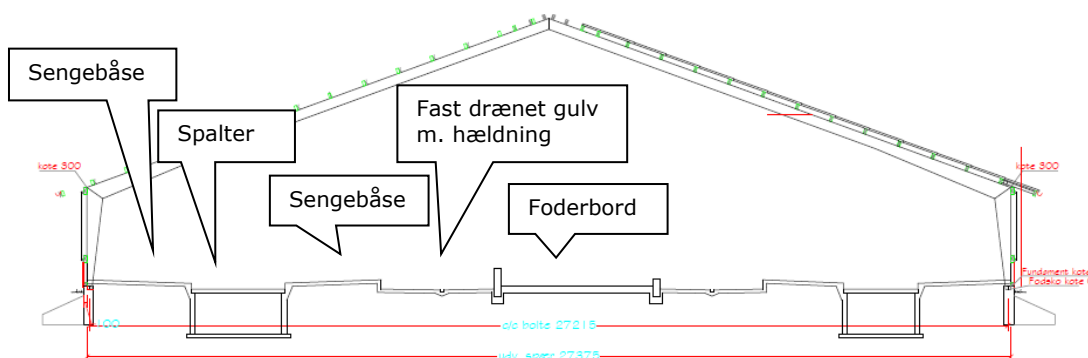
Nr	Gødningsanlæg		Gødningsareal
14	Gyllebeholder 1.000 m ³		261 m ²
15	Gyllebeholder 3.500 m ³		921 m ²
18	Gyllebeholder 4.000 m ³		1009 m ²
16	Møddingsplads		74 m ²

Tabel 10 - Oversigt over stalde og dyr

Figur 9: situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Figur 10: Indretning i forlængelse af eksisterende stald (nr. 4)

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

3. De nye stalde (forlængelse af eksisterende ungdyrstald (4) og ny kalvestald (17)) skal opføres med staldsystem og produktionsareal der fremgår af tabel 10 og placeres som vist på figur 9. Princippet i staldens gulvareal ses på figur 10.
4. Den nye ensilageplads og forplads skal placeres som vist på figur 7. Ensilagepladsen skal etableres efter principperne angivet i byggeblad nr. 103.09-03 samt nr. 103.09-01, nr. 103.09-02 og nr. 103.09-06 således at lovgivningens krav til indretning og afløb overholdes. - se bilag 3.
5. Udsprinkling skal håndteres efter anvisninger i byggeblad 103.09-05 udsprinkling af ensilagesaft og restvand. - se bilag 4.

Gødningsopbevaring og -håndtering

6. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
7. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
8. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.
9. Der skal altid være tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning, hvilket svarer til 9 måneders kapacitet.

Landskabelige hensyn

10. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.
11. Gyllebeholder 3 der er placeret på matr. nr. 211 Harres, Brede uden tilknytning til det eksisterende anlæg, skal fjernes, hvis den ikke har været i brug i tre år.
12. Vest for ny gyllebeholder på matr.nr. 211 skal der etableres beplantning. Beplantningen skal bibeholdes og vedligeholdes i en udstrækning der er vist på figur 11.

Figur 11: Beplantning omkring gyllebeholderen på matr. nr. 211 Harres, Brede.

13. Beplantningen skal være et tre rækket læhegn bestående af egnskarakteristiske hjemmehørende træer og buske, f.eks. hvidtjørn, seljerøn, hassel eller havtorn.
Imellem planterne skal der være en afstand på ca. 1,5 m.
Den indvendige række planter plantes min. 5 m fra gyllebeholderen.
14. Beplantningen skal etableres førstkommande plantesæson, efter at gyllebeholderen er bygget.

Ammoniak

Virkemiddel - Staldgulve

15. I den eksisterende bygning 3 samt i den nye stald 4, skal der i gangarealer med faste drænede gulve være skraber.
16. Arealet af de fast drænede gulve i stald 3 og 4 skal svare til minimum det produktionsareal der er angivet i tabel 10 dvs. 700 m² i stald 3 og 837 m² i den nye stald 4.
17. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmitte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmitte.
18. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
19. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i stalden.
20. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time på de faste drænede gulve. I den periode, hvor malkekvæget eventuelt er på græs, skal der skrubes efter behov.
21. Skraberens skal være forsynet med timer.
22. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Virkemiddel - overdækning gyllebeholdere

23. Den faste overdækning på den eksisterende gyllebeholder (på 3.500 m³) på Harres 58 skal bibeholdes og vedligeholdes.
24. Den nye gyllebeholder på 4.000 m³ på matr. 211 Harres, Brede skal forsynes med fast overdækning.
25. Åbning af teltdugene må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Eventuelle skader på overdækningen skal repareres indenfor en uge efter skadens opståen.
26. Den nye gyllebeholder på 4.000 m³ må maksimalt have et overfladeareal på ca. 1.009 m² svarende til en diameter på ca. 35 m.

Lugt

27. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.
28. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.
29. På den nye gyllebeholder på matr. 211 Harres, Brede skal der monteres en aflæssestuds i teltdugen som skal anvendes når der tilføres biogasgylle til gyllebeholderen.

Støj

30. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 11: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

31. Driften på Harres 58 må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

32. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
33. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

34. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

35. Der skal på ejendommen forefindes en beredskabsplan.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.

Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.

Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning,

inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

36. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.
37. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Kemikalier og pesticider

38. Påfyldning af sprøjte skal foregå på et område med fast/støbt underlag med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.
39. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.
40. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil.

Olie og brændstof

41. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
42. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

43. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
44. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, olie, vand og brændstof.
 - Service på mælkekøleanlæg
 - Placering af ensilagestakke og markstakke med dybstrøelse
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Egenkontrol – fast gulv med skraber og ajledræn

45. Enhver form for driftsstop af skraberens på fast drænet gulv i bygning 3 og 4 skal noteres i logbog med angivelser af årsag og varighed.
46. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberens er i drift og vedligeholdes skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Egenkontrol – overdækning gyllebeholdere

Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Spildevand

47. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald

48. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
49. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

50. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilystofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

51. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
52. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev den 15. januar 2019 annonceret i 14 dage på Tønder Kommunes hjemmeside www.toender.dk.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 646 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Derudover er ejer af nabomatrikel 133, Harres, Brede, Bent Petersen blevet hørt i dispensation for afstandskrav til skel for ny gyllebeholder.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer jf. dog nedenstående.

Orientering om gyllebeholder i det åbne land

Der er samtidig med partshøringen sendt en orientering til nærmeste ejendomme inden for ca. 500 m fra den nye gyllebeholder. Orienteringen er vedlagt et kort med placeringen af den nye gyllebeholder på matr. 211 Harres, Brede.

I den forbindelse har Tønder Kommune telefonisk modtaget bemærkninger fra ejer af ejendommen Harres 45. Han er bekymret for dels trafikken på vejen men mest de lugtgener der måtte komme fra den nye gyllebeholder. Vi har efterfølgende afholdt et møde på stedet med ansøger Mogens Bennedsen og ejer af Harres 45 hvis ejendom ligger i nærheden af gyllebeholderen.

Tønder Kommune, Plan & Byggeri har den 5. februar 2019 givet tilladelse til ny adgangsvej til matr. 211 Harres, Brede. Tilladelsen til etablering af ny adgang fra kommunevejen Harres til matr.nr. 211 Harres, Brede er givet til at adgangen skal placeres midt på den ca. 200 m lange lige vejstrækning. Tønder Kommune begrundede dette med, at der på den nævnte placering er gode oversigtsforhold mod nordvest og mod sydøst ved udkørsel til kommunevejen fra matr.nr. 211.

Gyllebeholderen på matr. 211 Harres, Brede kommer til at ligge skjult bag eksisterende beplantning således, at den ikke er synlig fra Harres 45. Afstanden til stuehuset på Harres 45 til gyllebeholderen bliver 300 m. Tønder Kommune vurderer at de lugtgener der kan komme når der køres biogas til gyllebeholderen kan reduceres ved at der i teltoverdækningen monteres en aflæssestuds. Der er for at imødekomme bekymringen om lugtgener stillet vilkår til, at der skal monteres en aflæssestuds i teltdugen.

Ansøger har undersøgt mulige alternative placeringer af gyllebeholderen. En mulig placering var på en forpagtet mark længere mod syd. Placeringerne her vanskeliggøres dels af nærliggende vandløb og dels af at jorden ikke ejes men forpagtes. Placering på matr. 282 Borg, Brede som er en mark der også ligger mod syd er fravalgt da tilkørselsvejen er en ca. 350 meter lang grusvej og da marken ligger for langt væk i forhold til de øvrige arealer.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest **fredag den 31. maj 2019**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

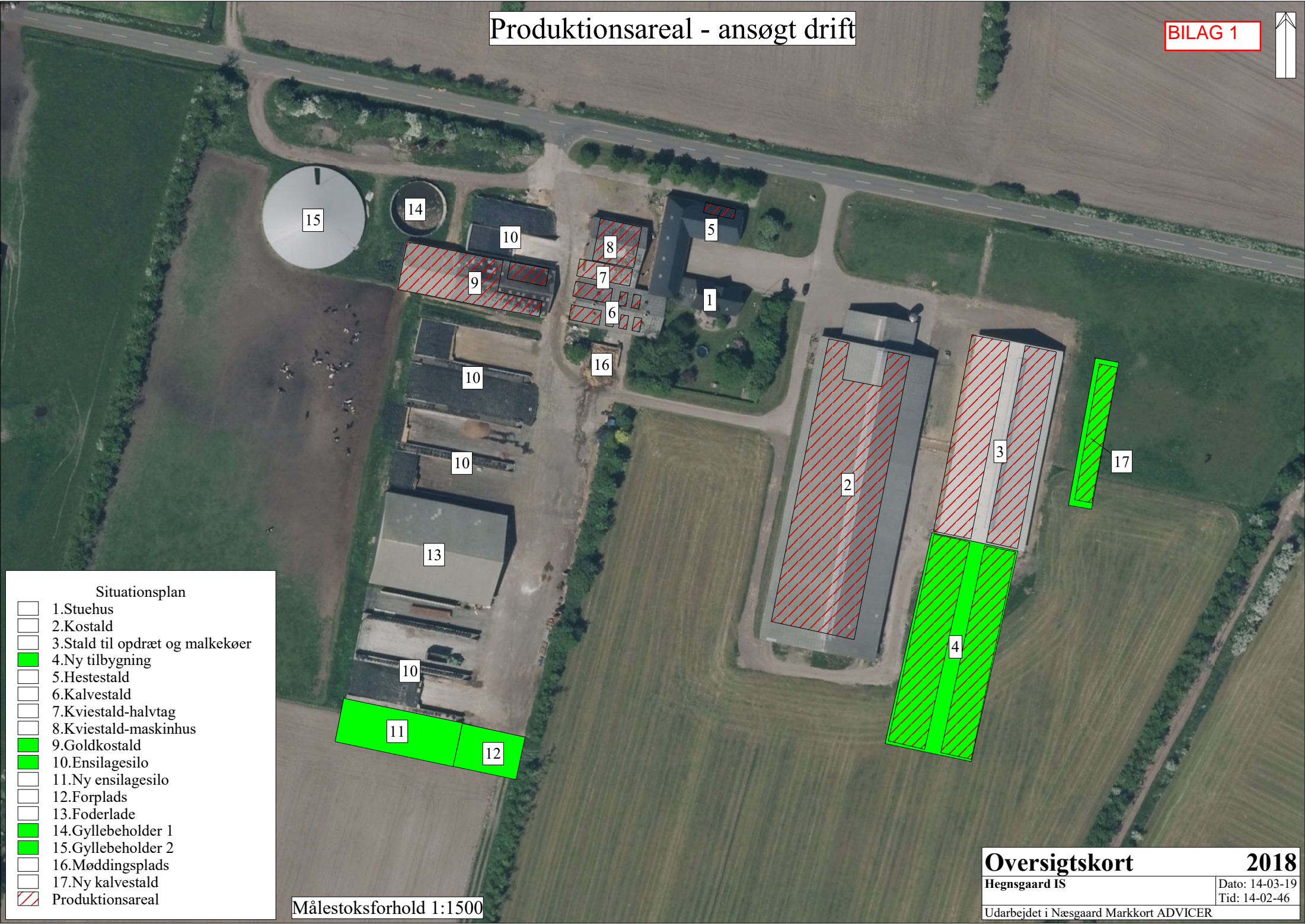
Idet afgørelsen omfatter byggeri uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, må den ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, og en klage vil have opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Beregning af produktionsarealer
- Bilag 3: Landbrugets byggeblad vedr. etablering af ensilageplads
- Bilag 4: Landbrugets byggeblad vedr. udsprinkling
- Bilag 5: Miljøkonsekvensrapport
- Bilag 6: Afløbsplan

Produktionsareal - ansøgt drift

BILAG 1

- Situationsplan
- 1. Stuehus
 - 2. Kostald
 - 3. Stald til opdræt og malkekøer
 - 4. Ny tilbygning
 - 5. Hestestald
 - 6. Kalvestald
 - 7. Kviestald-halvtag
 - 8. Kviestald-maskinhus
 - 9. Goldkostald
 - 10. Ensilagesilo
 - 11. Ny ensilagesilo
 - 12. Forplads
 - 13. Foderlade
 - 14. Gyllebeholder 1
 - 15. Gyllebeholder 2
 - 16. Møddingsplads
 - 17. Ny kalvestald
 - Produktionsareal

Målestoksforhold 1:1500

Oversigtskort		2018
Hegnsgaard IS		Dato: 14-03-19
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER		Tid: 14-02-46

PRODUKTIONSAREAL - HARRES 58, 6261 BREDEBRO

Produktionsareal kostald:

Sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal)

Areal opsamlingsareal: $13,8 \times 13 = 180 \text{ m}^2$

Areal seperationsbokse: $2 \times (12,2 \times 6,7) = 164 \text{ m}^2$

Areal gangarealer + båse: $73,7 \times 27,2 = 2005 \text{ m}^2$

I alt 2349 m^2 (fratrullet 330 m^2 nakkebomsareal i nudrift)

Dybstrøelse:

8 stk. bokse á $3,7 \times 3,3 = 98$

2 stk. bokse á $3,7 \times 6,6 = 49$

147 m^2 rundet op til 150 m^2

Produktionsareal stald til opdræt og kør:

Sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) $10,4 \times 66,95 = 696 \text{ m}^2$ rundet op til 700 m^2 (fratrullet 130 m^2 nakkebomsareal i nudrift)

Dybstrøelse $11,85 \text{ m} \times 66,95 \text{ m} = 793 \text{ m}^2$

Produktionsareal nybygning:

Sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) $10,845 \times 71,4 = 769 \text{ m}^2$

Sengestald med fast drænet gulv m.skraber og ajlefløb $11,75 \times 71,4 = 837 \text{ m}^2$

Landbrugets Byggeblade

Bygninger • Teknik • Miljø

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Ensilagesilo med afgrænsningsmur

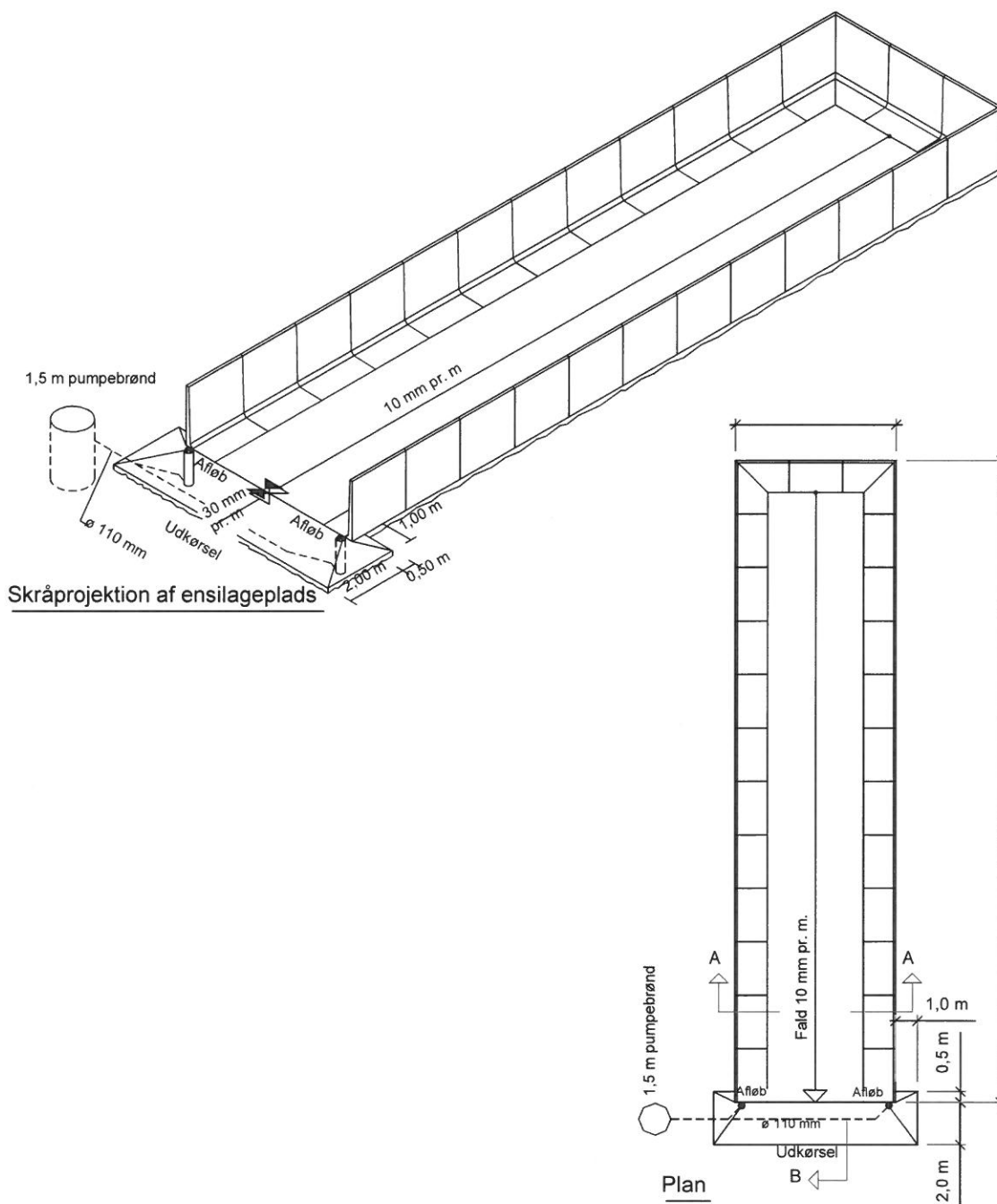
Arkivnr. 103.09-01

Udgivet Okt. 1986

Revideret August 2014

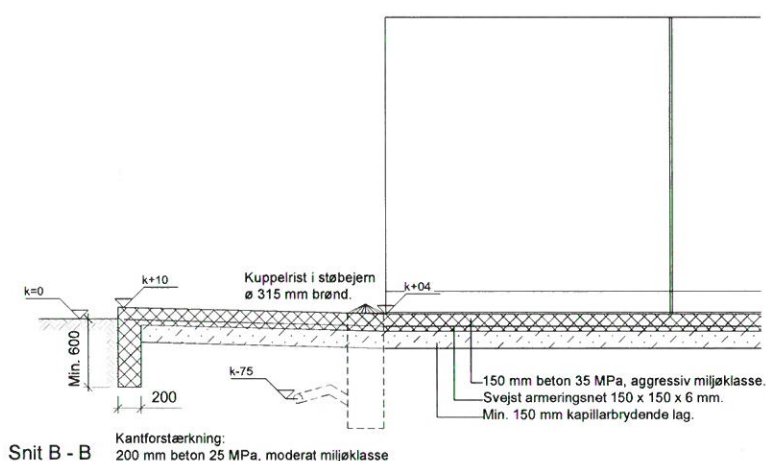
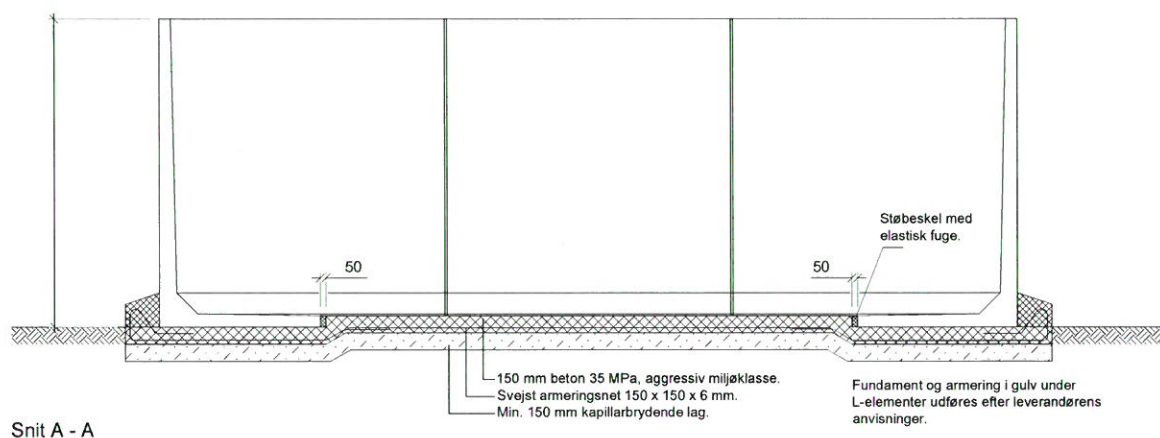
Side 1 af 4

Dette byggeblad giver, via principskitser, et bud på, hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Kvæg

Ensilagesilobunden skal ifølge Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, jævnfør Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., udføres af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt.

Bunden kan fx udføres i beton, som beskrevet i dette Byggeblad eller asfalt som beskrevet i Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt.

Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem der dimensioneres og udføres ifølge DS 432 Norm for afløbsinstallationer.

Arbejdets udførelse

Før anlæg af ensilagesilobunden fjernes muldjorden under hele pladsen og i en afstand af 1-2 m fra ensilagesilobundens ydergrænser. Herefter kan den nøjagtige afsætning af anlægget finde sted, og udgravningen til afløb og kantforstærkning udføres.

Afløb for ensilagesaft placeres som vist på tegning og føres til pumpebrønd og/eller ajlebeholder, gyllebeholder eller møddingssaftbeholder. Afløbsbrønde kan udføres af Ø 315 mm PVC brønde eller andre godkendte brønde. Kantforstærkning føres min. 600 mm under færdigt terræn og udføres af beton 25 MPa moderat miljøklasse. Herefter afrettes med groft sand til 150 mm under færdig konstruktion. Det kapillarbrydende lag udlægges og vibreres omhyggeligt, så senere sætning undgås.

Bundstøbning

Ensilagesilobunden samt randbelægning udføres med 150 mm beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse. Ensilagesilobunden samt randbelægningen armeres med 150x150x6 mm svejst armeringsnet (karakteristisk trækbrudstyrke 550 MPa) placeret 40-50 mm fra bund, samt armering som vist på tegning.

Stødlængderne skal mindst være 300 mm. Stødene skal forskydes.

Ensilagesilobunden skal have 10 mm fald pr. meter mod afløb.

Randbelægningen ved udkørslen skal have 30 mm fald pr. meter mod afløb.

Afløbsbrønde afdækkes med støbejernsriste.

Ensilagesilobundens aktuelle hovedmål anføres i de enkelte tilfælde.

Der må ikke henlægges ensilage på randbelægningen.

Feltinddeling

Store betonflader vil revne som følge af svind, når betonen udtørres. Man kan formindske disse revnedannelser, hvis der i gulvet indlægges fuger (svindfuger), der inddeler gulvet i felter i passende størrelser. Feltstørrelser bør ikke overstige ca. 35 m², og den største sidelinie bør ikke overstige 6 m.

Svindfuger

Fugerne kan fremstiles ved at presse et formstykke, f.eks. et T-jern, ned i betonen, mens denne endnu er "frisk", men dog tilstrækkeligt afbundet til, at fugesiderne bliver stående når formstykket atter fjernes.

Udstøbning

Gulvet støbes mellem såkaldte ledere eller allerede støbte kanter og afrettes efter overkant, der angiver den færdige gulvoverflades højde. Man udstøber hver andet felt (bane), og når disse felter (baner) er tilstrækkeligt afhærdede, fungerer deres kanter som ledere ved udstøbning af de mellemliggende felter.

Betonen komprimeres (vibreres) for at undgå stenreder eller andre svage punkter og trækkes af med retholt (f.eks. med bjælkevibrator).

Efter afhærdningen af betonen udfyldes fugerne med asfalt.

Efterbehandling

Efter støbningen skal betonen beskyttes effektivt mod udtørring ved afdækning med plastfolie eller tilsvarende. Afdækningen udføres senest ½ time efter udstøbningen er foretaget. Plastfolien skal vedligeholdes og være effektiv i min. 8 dage.

Flader, der ikke kan afdækkes som angivet ovenfor, skal påføres en curingsmembran. Curingsmembranen skal ligeledes være påført senest ½ time efter støbning og være effektiv i min. 8 døgn. Der skal anvendes en voksbaseret curingsmembran, som skal have en effektivitet på mindst 75 %.

Curingsmidlet skal være tilsat en farvet indikator, således at påføringen kan kontrolleres visuelt. Curingsmidlet må ikke have skadelig eller retarderende virkning på betonens hærdning i overfladen. Curingsmidlet må ikke nedsætte evt. fugtisolering eller malings vedhæftning. Hvis dette krav ikke kan opfyldes skal curingsmidlet fjernes effektivt fra betonoverfladen. Der må ikke anvendes curingsmembran på støbeskel.

Hvis mindre stenreder og tilsvarende mangler forekommer, skal hullerne repareres med cementmørtel i forholdet 1:3 tilsat klæbeforbedrer.

Overfladebehandling/vedligeholdelse

Ensilagesilobunden bør beskyttes med en overfladebehandling, som ikke må foretages før betonen er mindst 14 dage gammel. Betonfladerne behandles fx 2 gange med asfalt eller lign. produkt.

Overfladebehandlingen kontrolleres en gang årligt, når siloen er tom, og evt. skader på betonen fra påkørsel med frontlæsser eller lignende repareres, inden man påbegynder ensileringen igen.

Henvisninger

- Miljøministeriet, Miljøstyrelsen; Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt

Landbrugets Byggeblade

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Bundkonstruktioner med asfalt

Arkivnr.	103.09-03
Udgivet	23.06.2006
Revideret	01.12.2011
Side	1 af 4

Bekendtgørelsens krav

Ensilagesiloer, møddinger, stalde mm. skal ifølge Skov- og Naturstyrelsens bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., med senere ændringer "*have en bund, der er udført af et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale*".

Tæthedskravet er opfyldt ved 100 mm beton 25 MPa, moderat miljøklasse. Tykkelsen kan reduceres ved visse typer specialbeton (for eksempel flydebeton).

Opbygning med asfalt kan foretages som henholdsvis 1-lags eller 2-lags opbygning som beskrevet i byggebladet.

Tæthedskravet er opfyldt ved anvendelse af de minimums asfalttykkelser, som er beskrevet under henholdsvis 1-lags og 2-lags opbygning.

Den endelige konstruktionsopbygning, afhænger af anvendelsen, for eksempel kan der være statisk betingede krav på grund af kørsel med tunge køretøjer eller dyrevelfærdsbetingede krav mht. isolering og overflader, frostpåvirkning og lignende.

Asfalt

Generelt anses asfalt for at være et meget tæt materiale. Der er dog visse parametre og materialespecifikationer, der skal overholdes for at gøre den anvendelig som bund i ensilagesiloer.

Tæthed

Tætheden afhænger blandt andet af mængden af luft i den færdige belægning – benævnt "hulrumsprocent". Jo mindre hulrumsprocent, jo tættere belægning.

Betegnelser på materialer

Bundsikringslag (BS)

Stabilt Grus (SG)

Støbeasfalt (SA)

Skærvemastiks (SMA)

Asfaltbeton (AB t)

Grusasfaltbeton (GAB)

Støbeasfalt (SA), skærvemastiks (SMA) og tætgradueret asfaltbeton (i daglig tale AB-tæt, benævnt AB t) er alle tætte slidlagsbelægninger, der kan anvendes i ensilagesiloer.

Grusasfaltbeton (for eksempel GAB0 og GAB1) benyttes ofte som bærelag for slidlag.

Belægningen er meget tæt og ved blandt andet at øge kravet til hulrumsprocenten, vil den være helt tæt, og kan derfor anvendes som 1-lags asfalt på ensilagepladser.

Krav til underlaget

Der skal udgraves til bæredygtig bund (dog minimum 500 mm) og udlægges minimum 500 mm bundsikringslag (BS) med en komprimeringsgrad på 98 % (proctor). Hvis området er meget vådt/blødt, skal der under hele området afgraves til frostfri dybde.

Stabilt grus (SG) udlægges med en højde på minimum 200 mm, med en komprimeringsgrad på 98 % (proctor).

Bundsikringslag (BS) er det lag, der skal bære og fordele belastningen til underlaget.

Generelt

For begge konstruktioner skal belastningen fra maskiner tages i betragtning. Asfalt kan ikke optage ret store punktbelastninger fra f.eks. støttefod på vogne og lignende.

Produkttyper, asfalt

De anførte produkttyper er defineret i Almindelige Arbejdsbetingelser for varmblandet asfalt.

Da ensilage har en pH-værdi på ca. 4, må stenmaterialet, der anvendes i det øverste asfaltlag ikke indeholde syreopløselige komponenter.

Krav til råvarer

	Bitumen	Stenmateriale	Filler	Genbrugsasfalt
Bærelag i 2-lagsopbygning (GAB I eller GAB 0)	Hård bitumen type 40/60	Knuste og uknuste grusgravsmaterialer i fraktion > 2 mm	Ingen specielle krav	Ingen begrænsning
AB t slidlag i 2-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60 eller 70/100	Knust klippegranit. Maksimalt kalkindhold 5 % i finfraktionen (d < 2 mm)	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 30 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.
SMA slidlag i 2-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60	Knust klippegranit. Stenmel i finfraktionen	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 15 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.
1-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60 eller 70/100	Knust klippegranit. Maksimalt kalkindhold 5 % i finfraktionen (d < 2 mm)	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 30 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.

Følgende konstruktioner vurderes at opfylde bekendtgørelsens krav:

Minimumskrav på 2-lags opbygning:

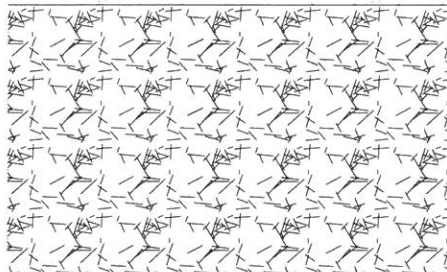
35 mm slidlag - asfaltbeton (AB-t), skærvemastiks (SMA) eller støbeasfalt (SA). Se specifikation nedenfor.

60 mm asfalt-bærelag

200 mm stabilt grus (SG)

Komprimeringsgrad 98 % proctor.

500 mm bundsikringslag (BS)

Komprimeringsgrad 98 % proctor.

Kravene til GAB I og GAB 0 fremgår af Almindelig Arbejdsbeskrivelse for varmblandet asfalt. Til slidlagsmaterialerne AB t og SMA stilles krav i henhold til Almindelig Arbejdsbeskrivelse for varmblandet asfalt, suppleret med følgende:

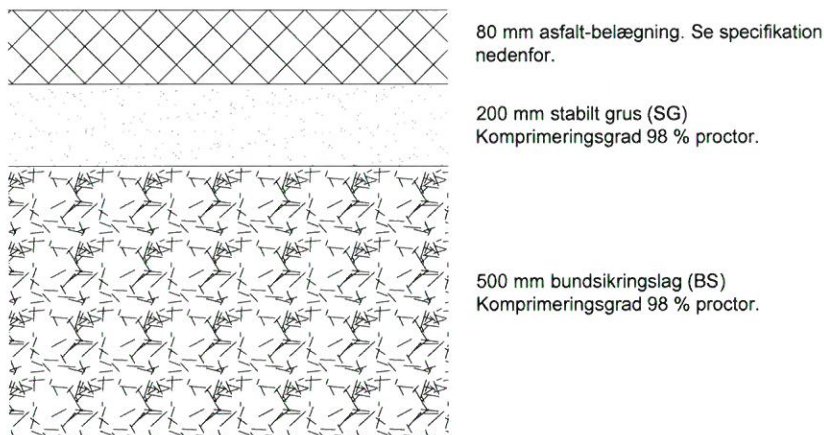
Marshall krav	
Hulrums %	1,0 – 4,0
Bitumenfyldning, %	> 77
Indbygget hulrumsprocent, tolerance	≤ 6,0
Komprimeringsgrad, tolerance	≥ 97,0

Indbygningskravene gælder for maskinudlagte arealer.

Slidlag

Slidlaget er den øverste belægning der typisk udlægges i tykkelser af 30-35 mm. Belægningen har ikke tilstrækkelig bæreevne, hvorfor det er nødvendigt med et underliggende bærelag af for eksempel asfalt eller beton.

Minimumskrav på 1-lags opbygning:

Asfaltbelægningen kan være en GAB 0, som er sammensat af stenmaterialer, der overholder de anførte krav til råvarer. Desuden skal følgende materialekrav være overholdt:

Marshall krav	
Hulrums %	1,0 – 4,0
Bitumenfyldning, %	> 75
Stabilitet, N	> 7.000
Deformation, mm	1,0 – 4,5 mm
Indbygget hulrumsprocent, tolerance	≤ 6,0
Komprimeringsgrad, tolerance	≥ 97,0

Indbygningskravene gælder for maskinudlagte arealer.

Det er dog vigtigt, at denne belægning efterses en gang om året, og ved enhver mistanke om utæthed skal denne repareres og eventuelt efterbehandles med for eksempel 1 kg bitumenemulsion pr. m².

Fuger og samlinger

Særlig opmærksomhed skal tages ved samlinger mellem betonvæg/fundament og asfalten for at sikre, at der ikke opstår mulighed for nedsivning.

Vedligehold

Uanset asfalttypen, skal overfladens tilstand vurderes én gang om året. Hvis denne viser tegn på slid, behandles den med bitumenemulsion.

Henvisninger

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 1695 af 19.12.2006

"Almindelig Arbejdsbeskrivelse" (AAB), Varmblandet asfalt

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Arkivnr. 103.09-06

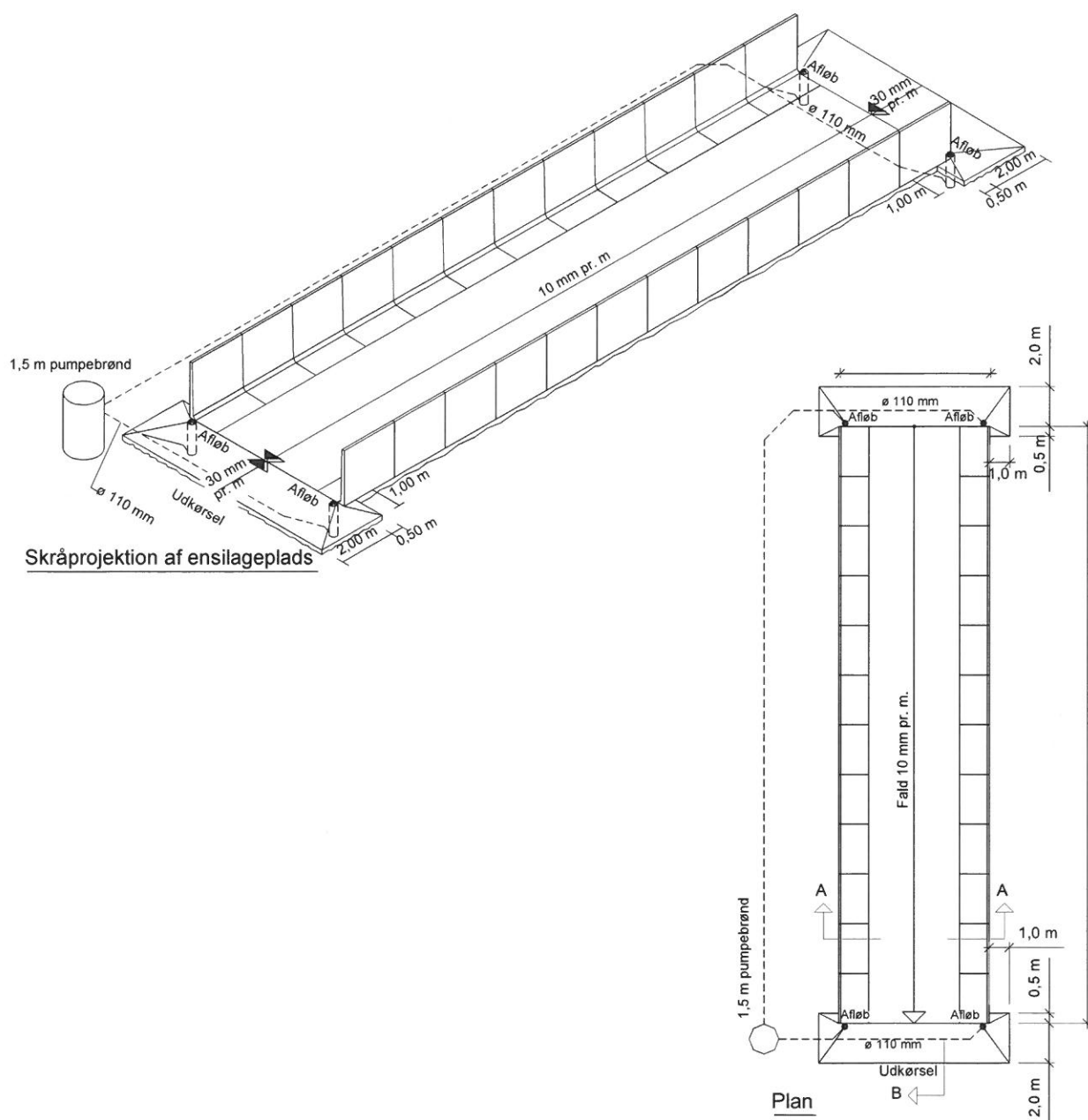
Udgivet August 2014

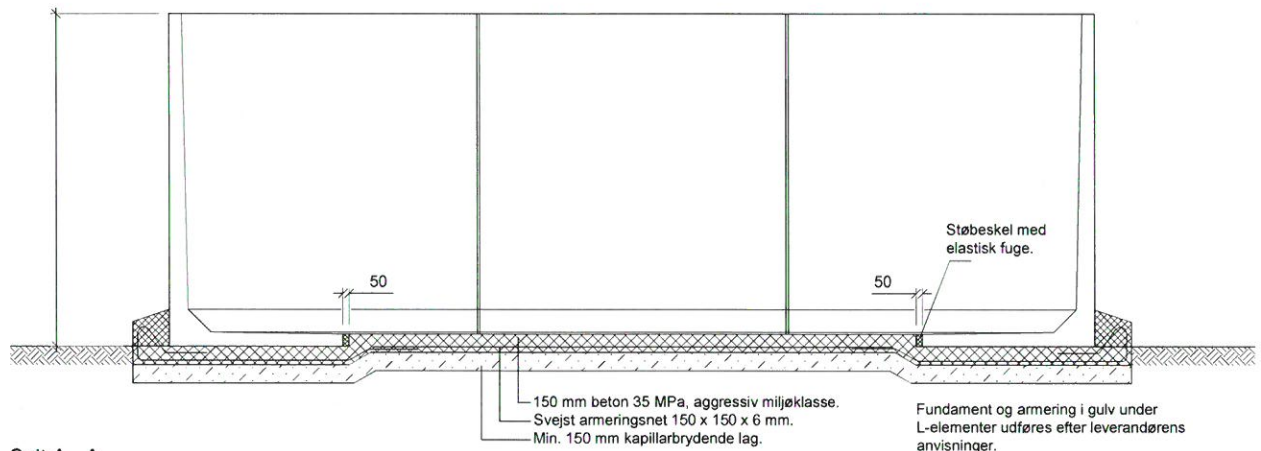
Ensilagesilo med afgrænsningsmur åben i begge ender

Revideret

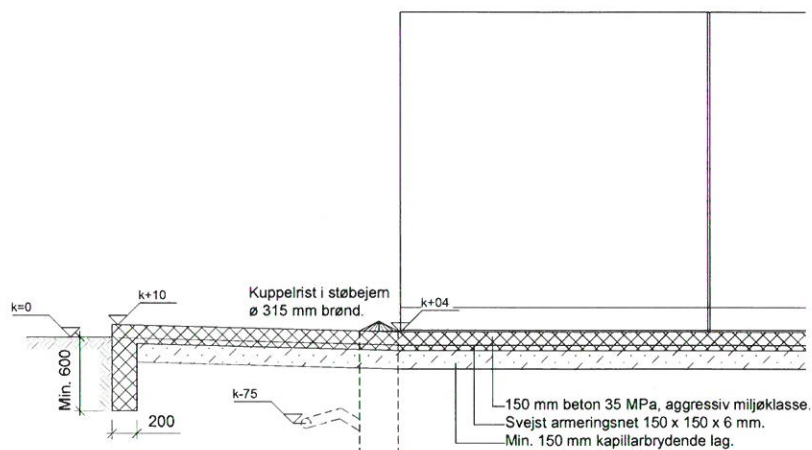
Side 1 af 4

Dette byggeblad giver, via principskitser, et bud på, hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

Snit A - A

Snit B - B
Kantforstærkning:
200 mm beton 25 MPa, moderat miljøklasse

Ensilagesilobunden skal ifølge Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, jævnfør Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., udføres af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt.

Bunden kan fx udføres i beton, som beskrevet i dette Byggeblad eller asfalt som beskrevet i Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt.

Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem der dimensioneres og udføres ifølge DS 432 Norm for afløbsinstallationer.

Arbejdets udførelse

Før anlæg af ensilagesilobunden fjernes muldjorden under hele pladsen og i en afstand af 1-2 m fra ensilagesilobundens ydergrænser. Herefter kan den nøjagtige afsætning af anlægget finde sted, og udgravningen til afløb og kantforstærkning udføres.

Afløb for ensilagesaft placeres som vist på tegning og føres til pumpebrønd og/eller æblebeholder, gyllebeholder eller møddingssaftbeholder. Afløbsbrønde kan udføres af Ø 315 mm PVC brønde eller andre godkendte brønde. kantforstærkning føres min. 600 mm under færdigt terræn og udføres af beton 25 MPa moderat miljøklasse. Herefter afrettes med groft sand til 150 mm under færdig konstruktion. Det kapillarbrydende lag udlægges og vibreres omhyggeligt, så senere sætning undgås.

Bundstøbning

Ensilagesilobunden samt randbelægning udføres med 150 mm beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse. Ensilagesilobunden samt randbelægningen armeres med 150x150x6 mm svejst armeringsnet (karakteristisk trækbrudstyrke 550 MPa) placeret 40-50 mm fra bund, samt armering som vist på tegning.

Stødlængderne skal mindst være 300 mm. Stødene skal forskydes.

Ensilagesilobunden skal have 10 mm fald pr. meter mod afløb.

Randbelægningen ved udkørslen skal have 30 mm fald pr. meter mod afløb.

Afløbsbrønde afdækkes med støbejernsriste.

Ensilagesilobundens aktuelle hovedmål anføres i de enkelte tilfælde.

Der må ikke henlægges ensilage på randbelægningen.

Feltinddeling

Store betonflader vil revne som følge af svind, når betonen udtørres. Man kan formindske disse revnedannelser, hvis der i gulvet indlægges fuger (svindfuger), der inddeler gulvet i felter i passende størrelser. Feltstørrelser bør ikke overstige ca. 35 m², og den største sidelinie bør ikke overstige 6 m.

Svindfuger

Fugerne kan fremstiles ved at presse et formstykke, f.eks. et T-jern, ned i betonen, mens denne endnu er "frisk", men dog tilstrækkeligt afbundet til, at fugesiderne bliver stående når formstykket atter fjernes.

Udstøbning

Gulvet støbes mellem såkaldte ledere eller allerede støbte kanter og afrettes efter overkant, der angiver den færdige gulvoverflades højde. Man udstøber hver andet felt (bane), og når disse felter (baner) er tilstrækkeligt afhærdede, fungerer deres kanter som ledere ved udstøbning af de mellemliggende felter.

Betonen komprimeres (vibreres) for at undgå stenreder eller andre svage punkter og trækkes af med retholt (f.eks. med bjælkevibrator).

Efter afhærdningen af betonen udfyldes fugerne med asfalt.

Efterbehandling

Efter støbningen skal betonen beskyttes effektivt mod udtørring ved afdækning med plastfolie eller tilsvarende. Afdækningen udføres senest ½ time efter udstøbningen er foretaget. Plastfolien skal vedligeholdes og være effektiv i min. 8 dage.

Flader, der ikke kan afdækkes som angivet ovenfor, skal påføres en curingsmembran. Curingsmembranen skal ligeledes være påført senest ½ time efter støbning og være effektiv i min. 8 døgn. Der skal anvendes en voksbaseret curingsmembran, som skal have en effektivitet på mindst 75 %.

Curingsmidlet skal være tilsat en farvet indikator, således at påføringen kan kontrolleres visuelt. Curingsmidlet må ikke have skadelig eller retarderende virkning på betonens hærdning i overfladen. Curingsmidlet må ikke nedsætte evt. fugtisolering eller malings vedhæftning. Hvis dette krav ikke kan opfyldes skal curingsmidlet fjernes effektivt fra betonoverfladen. Der må ikke anvendes curingsmembran på støbeskel.

Hvis mindre stenreder og tilsvarende mangler forekommer, skal hullerne reparereres med cementmørtel i forholdet 1:3 tilsat klæbeforbedrer.

Overfladebehandling/vedligeholdelse

Ensilagesilobunden bør beskyttes med en overfladebehandling, som ikke må foretages før betonen er mindst 14 dage gammel. Betonfladerne behandles fx 2 gange med asfalt eller lign. produkt.

Overfladebehandlingen kontrolleres en gang årligt, når siloen er tom, og evt. skader på betonen fra påkørsel med frontlæsser eller lignende reparereres, inden man påbegynder ensileringen igen.

Henvisninger

- Miljøministeriet, Miljøstyrelsen; Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt

Udenomsfaciliteter

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Arkivnr.	103.09-05
Udgivet	08.10.2009
Revideret	20.09.2012
Side	1 af 3

Dette Byggeblad giver en anvisning på hvorledes et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres samt reglerne for benyttelse af dette.

Lovgrundlag

Ifølge Miljøministeriets Bekendtgørelse nr. 764 af 28/06/2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., skal ensilagesiloer og ensilagepladser udføres med afløb fra laveste punkt. Afløbet skal dimensioneres ifølge DS 432 (Norm for afløbsinstallationer) og føres til beholder for senere udbringning.

Ensilagesaft og restvand skal opsamles og enten udbringes på mark eller ledes til beholder. Opsamlingsbeholdere der udelukkende anvendes til opbevaring af ensilagesaft, skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt. Opsamlingsbeholdere til ensilagesaft skal tømmes så ofte, at der ikke sker overløb.

Restvand omfatter også overfladevand fra ensilagepladser.

Normal praksis er, at afløbet fra ensilagepladsen føres til gyllebeholderen som således dimensioneres under hensyn hertil. Der skal jf. DMI ¹⁾ indregnes 0,7 m³ regnvand/ensilagesaft pr. m² ensilageplads pr. år i beregningerne for opbevaringskapacitet af husdyrgødning.

Jævnfør ovenstående skal der således reserveres en ret stor kapacitet i gyllebeholderen, alene til regnvand. Det kan derfor være ønskeligt, at håndtere regnvandet på anden og billigere vis, fx direkte udsprinkling.

Dimensionsgivende regnvandsstrøm

I DS 432 (Norm for afløbsinstallationer), beregnes den dimensionsgivende regnvandsstrøm i Danmark som:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A$$

Hvor i er den dimensionsgivende regnintensitet i l/s pr. m²

φ er afløbskoefficient (for tætte belægninger som beton og asfalt sættes φ til 1,0)

A er arealet målt i m²

Den dimensionsgivende regnintensitet benyttes til at dimensionere afløb og rør (og evt. pumpe) for at bortlede en kontinuerlig mængde regnvand. Ifølge afløbsnormen afhænger intensitets størrelse af hvor ofte der kan accepteres skader og ulemper som følge af overbelastning af installationen.

Idet en evt. oversvømmelse af ensilagepladsen ingen eller meget få skader medfører sammenholdt med at der er tale om regnvand med meget lille grad af forurening fra ensilagen, kan regnintensiteten sættes til 110 l/s pr. ha hvilket svarer til 0,011 l/s pr. m².

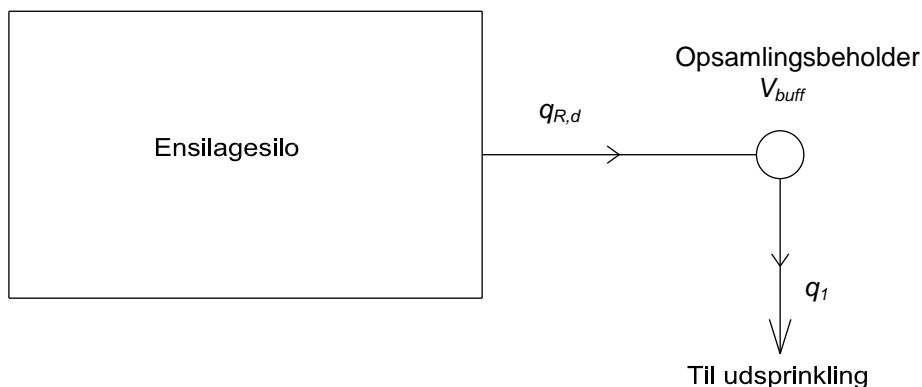
Eksempel 3000 m² opsamlingsareal:

Dimensionsgivende regnvandsstrøm:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A \Rightarrow q_{R,d} = 0,011 * 1,0 * 3000 = 33,0 \text{ l/sek}$$

De lokale myndigheder kan foreskrive andre intensiteter, fx baseret på lokale statistikker.

Dimensionering af opsamlingsbeholder og udsprinklingspumpe

Sandfang

For at undgå ophobning af jord og sand i opsamlingsbeholderen vil det være en fordel med en sandfangsbrønd. Sandfangsbrønden bør have en diameter på minimum 1,0 m. Størrelsen vil dog afhænge af hvor stort et areal der skal opsamles ensilagesaft og restvand fra. Samtidig skal det vurderes hvor meget jord og sand der kommer fra transport af maskiner. I forbindelse med meget store anlæg, kan sandfanget udføres, så det er muligt at komme ned og tømme det for sand og jord med en læsemaskine.

Opsamlingsbrønd

Idet der vil være perioder på året, typisk om vinteren, hvor det ikke er muligt at udsprinkle vandet umiddelbart, bør opsamlingsbrønden have en bufferkapacitet der svarer til ca. en halv måneds nedbør. Den månedlige nedbør i januar måned kan jf. DMI ²⁾ sættes til 57 mm hvorfor bufferkapaciteten sættes til 0,0285 m³/m².

Eksempel 3000 m² opsamlingsareal:

Kapacitet på opsamlingsbrønd med bufferkap.:

$$V_{buff} = A * 0,0285 \Rightarrow V_{buff} = 3000 * 0,0285 = 86 \text{ m}^3$$

Pumpe

Opsamlingsbrønden skal udstyres med automatisk udsprinklingspumpe der bør have en sådan pumpekapaцитet, at den kan udsprinkle hele indholdet på højst 10 timer. Pumpeautomatikken skal dog indstilles således, at pumpen starter senest når opsamlingsbrønden indeholder én dags nedbør. For at vandet i brønden ikke står og bliver "rådden" kan det dog tilrådes, at pumpen starter tidligere.

Den daglige nedbør kan jf. DMI ³⁾ sættes til 7 mm hvilket svarer til 0,007 m³/m².

Eksempel 3000 m² opsamlingsareal:

Én dags nedbør (seneste pumpestart):

$$V_{dagsnedbør} = A * 0,007 \Rightarrow V_{dagsnedbør} = 3000 * 0,007 = 21 \text{ m}^3$$

Min. pumpekapaцитet:

$$q_1 = V_{buff} / 10 \text{ timer} \Rightarrow q_1 = 86 / 10 = 8,6 \text{ m}^3 / \text{t}$$

Opsamlingsareal A	Regnvandsstrøm *) q _{R,d}	Opsamlingsbeholder med bufferkapacitet V _{buff}	En dags nedbør (=pumpestart) V _{dagsnedbør}	Krav til Pumpe q ₁
m ²	l/s	m ³	m ³	m ³ /t
500	6	14	4	2
1000	11	29	7	3

1500	17	43	11	5
2000	22	57	14	6
2500	28	71	18	8
3000	33	86	21	9
4000	44	114	28	12
5000	55	143	35	15
6000	66	171	42	18
7000	77	200	49	20

*) $i=110 \text{ l/s*ha}$

Kapacitet i opsamlingsbeholder

Det vil i visse situationer være muligt at medregne opstuvning på forpladsen i bufferkapaciteten, såfremt dette forhold kan dokumenteres. Det er i denne sammenhæng vigtigt, at opsamlingsbeholderens højeste niveau placeres i højde med det niveau på forpladsen som indgår i beregningen af kapacitet således at den samlede opbevaringskapacitet (V_{buff}) kan opnås uden overløb fra forplads og brønd.

Det skal bemærkes, at ovenstående tal bygger på et landsgennemsnit. I praksis regner det lidt mere vest for Storebælt og lidt mindre øst for Storebælt.

Udbringning af ensilagesaft og restvand

- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m^2 og kystvande
- Udbringning af ensilagesaft og restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt
- I perioden fra høst til 1. november må der ikke udbringes ensilagesaft, medmindre udbringningen sker på bevoksede arealer eller på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter.
- I perioden fra 15. november til 1. februar må der ikke udbringes ensilagesaft (læs definition for restvand i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v.)

Ved dimensionering af udsprinklingsdelen (rør, hydranter, sprinkler/kanon osv.) skal der bl.a. tages hensyn til det modtagne areals størrelse og beskaffenhed.

Idet gødningsværdien for ensilagesaft/regnvand er meget lille, er der ingen håndfaste regler for størrelsen på det modtagne areal, men det bør dog ikke være mindre end opsamlingsarealet.

Ved udsprinkling i vintermånederne hvor jorden ikke er så modtagelig, skal der udvises særlig opmærksomhed på risikoen for afstrømning til søer og vandløb, herunder dræn. Det kan i denne periode være nødvendigt at udvide størrelsen på det modtagne areal væsentligt og/eller flytte sprinklerne længere væk fra søer og vandløb, herunder dræn, end sædvanligt.

Henvisninger

- [Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v. nr. 764 af 28/06/2012](#)
- [Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, Klimanormaler for Danmark](#)
- [Dansk Standard](#)
- [FarmTest nr. 87 Udsprinkling af ensilagesaft og overfladevand](#)

Note 1) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (årsnedbør = 712 mm)

Note 2) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (januar = 57 mm)

Note 3) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (oktober=76 mm fordelt på 11 nedbørsdage)

MILJØKONSEKVENSRAPPORT – HARRES 58, 6261 BREDEBRO

det ansørgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender

Husdyrbruget er et kvægbrug beliggende på Harres 58, 6261 Bredebro. Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt efter § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (2009) samt efterfølgende tillæg vedr. udvidelse af dyrehold, bygninger, og ensilagesiloer (2012, 2014 og 2016). På husdyrbruget er der køer, kvier og kalve.

Aktuelt ansørges der om tilladelse til etablering af ny tilbygning til stalden med opdræt og køer, en ny kalvestald, en ny gyllebeholder, en ny ensilagesilo og udsprinklingsanlæg. Samtidig tages den eksisterende goldkostald, kviestalden under halvtag, kviestald i maskinhus og den gamle kalvestald ud af brug. Som følge af ny lovgivning sørges den nye miljøgodkendelse (§ 16 a i LBK nr. 1020 af 06/07/2018 (Husdyrbrugloven)) på baggrund af husdyrbrugets produktionsarealer og overfladearealer af anlæg til gødningsopbevaring.

Der sørges om miljøgodkendelse til samlet set 7.141 m² produktionsareal i kostald, stald til opdræt og køer ny tilbygning, kalvestald og hestestald. Det svarer til en udvidelse med ca. 2.300 m² i fht. nudrift og 4.200 m² ift. driften for 8 år siden. Der sørges ligeledes om miljøgodkendelse af ejendommens opbevaringsanlæg til husdyrgødning på i alt 2.191 m², hvilket svarer til en udvidelse på ca. 1.000 m² i fht. nudrift og driften for 8 år siden.

det ansørgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet

Med den ansørgte udvidelse vil ammoniakemissionen fra husdyrbruget øges med ca. 2.606 kg NH₃-N/år ift. nudriften og ca. 4.057 kg NH₃-N/år ift. 8-årsdriften, og lugtemissionen fra anlægget vil øges. Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i fht. nabopåvirkning eller i fht. påvirkning af ammoniakfølsom natur. Genekriterier i fht. lugtpåvirkning af naboer og beskyttelsesniveau for kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur er overholdt. Beregninger til nærmeste kategori 1- og 2 natur viser ingen mer- og totaldeposition. Der vil ske en merpåvirkning på 0-0,1 kg NH₃-N/år af de nærmeste 2 moser sydvest og øst for ejendommen og en brunvandet sø sydvest for (kategori 3 natur), men det ligger indenfor minimumskriteriet for kategori 3 natur. Totaldepositionen ligger på 0,1-0,3 kg NH₃-N/år.

Den landskabelige påvirkning ved udvidelsen vurderes at være yderst begrænset, idet byggeri af stalde og ensilagesilo bygges i samme type materialer som det eksisterende og placeres på den sydlige og østlige side i tilknytning til eksisterende staldbyggeri. Den nye gyllebeholder bygges i grå betonelementer. Der hvor den ønskes placeret er der skov mod syd og læbælte mod nord og øst, så udsynet til gyllebeholderen vil være yderst begrænset. Derudover etableres beplantning rundt om gyllebeholderen for at mindske udsynet yderligere.

Der vurderes ikke at være andre væsentlige påvirkninger af miljøet.

det ansørgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet

Den ansørgte staldbygning etableres med et staldsystem, der har en lav ammoniakemission kombineret med overdækning af de 2 største gylleholdere på ejendommen for at overholde det vejledende BAT-niveau. Dog vil der med en udvidelse af produktionsarealet forekomme en øget ammoniakemission. Den er dog begrænset ift. nudrift, da der samtidig tages gamle produktionsarealer ud af brug, der anvendes i dag. Det er jf. ovenstående beskrivelse vurderet, at den ansørgte udvidelse ikke vil medføre væsentlige eller skadelige indvirkninger på miljøet.

den eller de rimelige alternative løsninger, som ansørger har undersøgt, og som er relevante for det ansørgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansørgtes indvirkninger på miljøet

Det ansøgte vedrører udviklingen af et eksisterende husdyrbrug, hvor der ønskes mulighed for at flytte opdræt og kalve i tidsvarende stalde med et staldsystem med den bedst anvendelige teknik. Alternativet vil være fortsat at have ungdyrene og kalvene opstaldet i de gamle staldbygninger.

For at flytte opdræt og kalve i nye staldbygninger er der behov for en tilpasning af produktionstilladelsen, så ejendommen bliver godkendt til alle kategorier af køer, opdræt og kalve. Da det samtidig ønskes at fortsætte den nuværende mælkeproduktion, er der behov for etablering af en ny tilbygning til stalden, der anvendes til køer og kvier, en ny kalvestald, en udvidelse af ensilageopbevaring og gødningsopbevaringskapacitet. Det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for at få plads til alle dyrekategorier i stalde, der lever op til krav om mindst mulig emission. Som udgangspunkt skal nyt byggeri placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og der skal være en særlig begrundelse for at placere nyt byggeri et andet sted på ejendommen. Det ansøgte staldbyggeri ønskes etableret i tilknytning til eksisterende bygninger, hvilket vurderes at være hensigtsmæssigt.

Som beskrevet i ansøgningen ønskes den nye gyllebeholder placeret som en fjerntank, der ligger i nær tilknytning til udspretningsarealerne. Gyllebeholderen skal primært benyttes til biogasgylle. Der er valgt en placering på Harres, som gør det nemt at aflevere biogasgyllen fra biogasanlægget. Derudover bliver transportvejene, når gyllen skal udbringes, mere rationelle i forhold til at placere gyllebeholderen på adressen Harres 58. Placeringen vil mindske generne ved transport af gylle på offentlig veje betydeligt, når gyllen skal udbringes, da omkring halvdelen af ejendommens udbringningsarealer ligger placeret nær den ønskede placering af den nye gyllebeholder. Der vil blive taget hensyn til naboer, da der etableres afskærmende beplantning rundt om gyllebeholderen. Jorden, der udgraves, vil blive anvendt til at bygge en afskærmende støjvold omkring gyllebeholderen, og oven på jordvolden laves en let beplantning, så der ikke bliver udsyn til gyllebeholderen. Alle afstandskrav er overholdt.

Ejendommen vurderes at have en miljømæssig hensigtsmæssig placering med god afstand til nabobeboelser og ammoniakfølsomme naturområder. Det er ansøgers vurdering, at den ansøgte placering af nye bygninger er optimal både med hensyn til ejendommens interne logistik og med hensyn til husdyrbrugets landskabelige påvirkning. Det vurderes, at det er muligt og hensigtsmæssigt at udvide husdyrbruget som ønsket, og at der samtidig er taget de nødvendige hensyn til omgivelserne og miljøet.

Ikke-teknisk resumé

I/S Hegnsgaard driver en kvægejendom med mælkeproduktion på Harres 58, Bredebro. På ejendommen er der køer, kvier og kalve. I/S Hegnsgaard har arbejdet med udvidelse af husdyrbruget igennem flere år, hvor der er bygget ny stald, tilbygning til goldkostald, ensilagesiloer og sket ændringer i eksisterende stalde. Nu ønskes at få alle kvier og kalve opstaldet i ny tidsvarende stalde og en mindre udvidelse af produktionen, og det betyder, at der skal bygges en ny staldbygning i forlængelse af eksisterende stald til opdræt og køer, ny kalvestald samt etablering af en ny gyllebeholder og ny ensilagesilo. De ønskede ændringer af dyrehold og bygninger betyder, at der skal søges en ny miljøgodkendelse.

Med udvidelsen af husdyrbruget vil der ske en forøget påvirkning af omgivelserne, men alle ændringerne og påvirkningerne vurderes at være acceptable. Der er afstand til naboer, som kan påvirkes med lugt. Der er afstand til natur, som kan være følsom i forhold til ammoniak. De nye bygninger vil ligne de eksisterende og dermed ikke have nogen væsentlig betydning for landskabet. Der vurderes ikke at være andre væsentlige påvirkninger af miljøet. Det vurderes, at I/S Hegnsgaards forslag til placering og indretning af de nye bygninger er hensigtsmæssige, og at der er taget de nødvendige hensyn til omgivelserne og miljøet.

Uddybning af oplysninger, jf. husdyrbruglovens § 4 stk. 6

1) befolkningen og menneskers sundhed

Husdyrbruget er reguleret af generel lovgivning, der også omfatter generelle hensyn til befolkningen og menneskers sundhed. Konkret er det i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten beregnet og vurderet, at afstanden mellem husdyrbruget og nabobeboelser sikrer mod væsentlig lugtpåvirkning,

og at øvrige påvirkninger som følge af støj, støv, skadedyr, transporter mv. ligeledes vil være uden væsentlig betydning for omkringboende.

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

Påvirkningen af kategori 1, 2 og 3 natur er beskrevet ovenfor.

Vedr. Bilag IV-arter, så skal EU-medlemslandene, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne er der bl.a. forbud imod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud imod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme omkring ejendommen eller udbringningsarealerne: spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, flagermus og odder, samt visse vandtilknyttede arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse. Derudover har Tønder Kommune nævnt ulven som potentiel bilag IV art i tillægsgodkendelse i 2016.

Ved tillægsgodkendelse i 2016 har Tønder Kommune vurderet, at det da søgte projekt ikke ville medføre negative konsekvenser for Bilag IV-arter. Den nu søgte ændring udgør ikke væsentlige ændringer i forhold til beskyttelsen af Bilag IV-arter, da der søges om opførelse af en næsten tilsvarende bygningsmasse med tilsvarende placering i forhold til tillægsgodkendelsen fra 2016. Der er siden 2016 ikke registreret nye forekomster eller levesteder for Bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af bedriften.

Det konkluderes heraf, at det søgte projekt ikke udgør en risiko for forringelse af leve- opholds- eller ynglesteder for Bilag IV-arter.

Bygningernes placering i fht. lavbundsarealer

De arealer, der planlægges bebygget, udgøres af dyrket areal i dag. Nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer:

Spidssnudet frø: Er udbredt i store dele af landet, og kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Det vurderes, at projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt.

Løgfrø: Er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Den foretrækker lysåbne vandhuller, og kan muligvis forekomme i projektområdet. Det vurderes, at projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt.

Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.

Flagermus: Ud fra flagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.

Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Ulv: I tillæg til miljøgodkendelse 2016 er der lavet en beskrivelse af ulven under bilag IV arter, da ulven efter næsten 200 års fravær er genindvandret til Danmark. I Tønder Kommune er der i 2013 observeret ulv flere steder øst for Skærbæk, Skast Mose og ved Jejsing. Ulven har brug for store sammenhængende naturområder, hvor den kan skjule sig, når den skal opfostre unger og have adgang til vildt. Der er siden 2013 ikke observeret ulveunger i Sønderjylland, men i Vestjylland, så ulven vurderes ikke at være truet af driften af husdyrbruget.

Det vurderes på grundlag af eksisterende viden om området:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri både tilbygning til stald, kalvestald, ny ensilagesilo og ny gyllebeholder i forbindelse med projektets gennemførelse, placeres på et omdriftsareal. Inddragelsen til bebyggelse vurderes derfor ikke at ville påvirke Bilag IV-arter væsentligt

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Husdyrbruget er reguleret af generel lovgivning, der også omfatter jordarealer, jordbund, vand, luft og klima. Konkret er det i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten beregnet og vurderet, at der sker en merudledning af ammoniak på ca. 2.606 kg NH₃-N/år, men at påvirkningen ikke medfører risiko for beskadigelse af beskyttet natur. Der inddrages ca. 3.500 m² landbrugsjord til nye staldbygninger og ensilagesilo plus ca. 1.000 m² landbrugsjord til etablering af gyllebeholder. Med en udvidelse af husdyrholdet må der forventes en mindre stigning i ejendommens vand- og energiforbrug. Stigningen vurderes at være begrænset, da der er tale om lidt flere ungdyr og malkekøer, som opstaldes i nybyggeri med nyt inventar, der bl.a. tager hensyn til ressourceforbruget. Med byggeriet af stald opsamles der mere vand fra tage, der skal udledes. Udledninger fra ejendommen er reguleret af lovgivning, der sikrer omgivelserne mod unødige gener.

4) materielle goder, kulturarv og landskabet

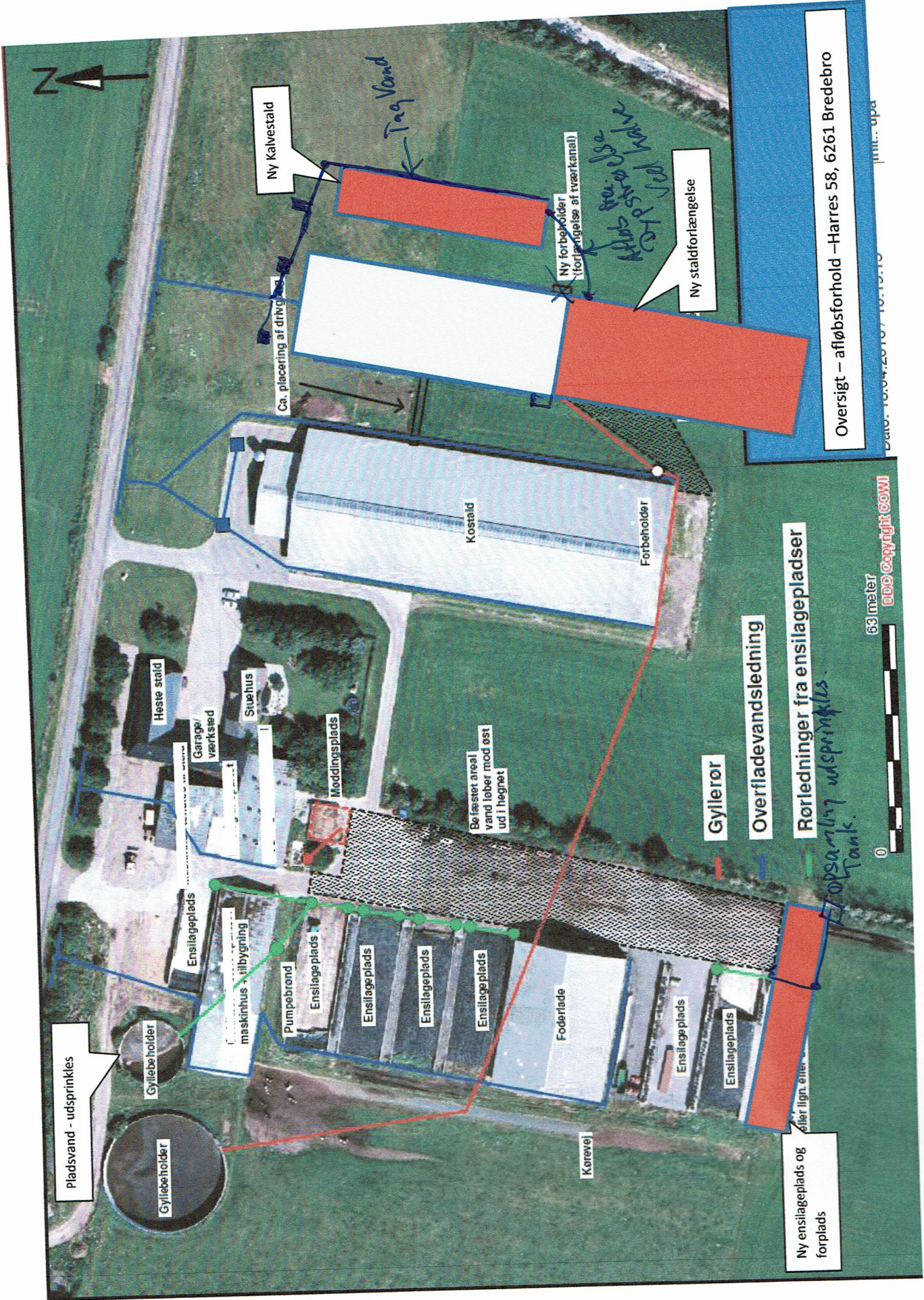
Ejendommen er beliggende i det åbne land i et område med få læhegn og indenfor uforstyrrede landskaber. Som beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2016 gælder for uforstyrrede landskaber, at det er vigtigt at undgå nye forstyrrende anlæg, herunder større veje, højspændingsanlæg, vindmøller mv. eller at give anlæggene den bedst mulige placering i forhold til værdierne i landskabet. Som hovedregel vil der stadig kunne opføres erhvervsomt nødvendigt byggeri. De nye staldbygninger og ensilagesilo bygges i tilknytning til og forlængelse af eksisterende byggeri, og der vil blive beplantet rundt om gyllebeholderen, hvilket vil mindske udsynet. Bygningerne udføres i samme udformning og materialer som eksisterende byggeri. Det vurderes, at de nye staldbygninger, ensilagesilo og gyllebeholder er nødvendige for at få plads til udvidelsen af dyreholdet, samt for at kunne leve op til de miljø- og velfærdsmæssige krav der stilles til driften. Som ovenfor vurderet, vil anlægget således ikke fremstå væsentligt anderledes end i nudriften og dermed have nogen negativ indvirkning på de landskabelige værdier i det åbne land.

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Der vurderes ikke at være væsentlige problematikker eller samspil mellem ovenstående.

6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5

Projektet vurderes ikke at være mere sårbart eller medføre forøgede risici ift. nudriften, som er vurderet i tidligere miljøgodkendelse.

Oversigt – afløbsforhold – Harres 58, 6261 Bredebro

Date: 10.07.2017 10:15:10
Junit: opa